

MASTEROPPGAVE
30 studiepoeng

Nestun, naboskap og NIMBY

En studie av hvordan det erfares å være nabo til et lavterskeltilbud for rusavhengige.

Rasmus Litland

Antall ord: 22681

Studium: Samfunnsplanlegging og ledelse

2022

HØGSKULEN
I VOLDA

Sammendrag:

Bakgrunn: Siden 2014 har deler av bydelen Nesttun i Bergen vært nabo med et lavterskeltilbud for rusavhengige. MO-senteret på Nesttun er et av tiltakene i handlingsplan mot åpne russcener og har som primærformål å hjelpe byens rusavhengige og gi dem et tilholdssted og dermed bidra til planens mål om at byen blir en trygg og inkluderende by for alle. Da MO-senteret åpnet på Nesttun var dette en ny måte å kombinere et tiltak som ønsket det beste for de rusavhengige, men også med formål om å ivareta og bidra til byens behov.

Formål: Problemstillingen i studien er avgrenset til å omhandle naboers erfaringer med dette naboskapet. Formålet med denne undersøkelsen er å belyse naboenes erfaringer. Utvalgt teori presenteres for å forstå datamaterialet sett i lys av NIMBY (Not in my backyard) -fenomener og forståelsen omkring betydningen av stigma.

Metode: Det ble brukt et blandet design med hovedfokus på å samle inn kvalitative data i en kvantitativ metode. Alle Nesttuns beboere kunne delta dersom man opplevde seg selv som nabo. Datamaterialet ble samlet inn ved spørreskjema med både åpne og lukkede spørsmål. Metodetriangulering og systematisk tekstkondensering ble brukt som analyseverktøy.

Resultat: Studiens hovedfunn er delt inn i tre kategorier; (1) Negative erfaringer som samsvarte med ens forventninger, (2) positive erfaringer og utfordringene og (3) erfaringer og frykten for hva barna utsettes for. Resultatene viser også kvantifiserte svarkategorier og svar på påstander som viser holdninger.

Konklusjon: Studien viser at naboene på Nesttun uttrykker NIMBY i form av motstand, frykt og holdninger. De fleste av dem som oppgir negative erfaringer hadde også negative forventninger i forkant. Av dem som hadde positive erfaringer er det en større gruppe som bemerker utfordringer ved naboskapet, men som likevel vurderer naboskapet som positivt. Av dem som endrer holdninger viser erfaringer at dem endte opp som positive. Kunnskap om stigma bidrar til at erfaringene fremstår som komplekse. Studien viser implikasjoner for fremtidige planleggere, beslutningstagere og naboer.

Nøkkelord: NIMBY, stigma, erfaringer, rusavhengige, lavterskeltilbud, naboskap, blandet design, spørreundersøkelse, handlingsplan mot åpne russcener, MO-senter.

Abstract:

Background: Since 2014, parts of Nesttun in Bergen has been neighbour with a low-threshold service for drug-addicts. The MO-center in Nesttun is one of the measures in the action plan against open drug scenes, which has as its primary purpose to help the city's addicts and provide them with a place of residence, and thus contribute to the action plan's target; a safe and inclusive city for everyone. When the MO-center in Nesttun opened, this was a new way to combine measures to accommodate the interests of the addicts as well as the needs of the city.

Objective: The research question focuses on the neighbours' experiences with these neighbourly relations. The main purpose is to describe and make sense of these experiences. Selected theory is presented to understand the study's data material considering NIMBY-phenomena and the meaning of stigma.

Methods: Mixed methods have been used with the main purpose of gathering qualitative data using a quantitative method. All inhabitants of Nesttun could participate in the survey, as long as they considered themselves as a neighbour. The data was gathered by using a survey with both open questions and checkbox-questions. Method triangulation and systematic text condensation was used as tool for analysis.

Results: There are three main findings; (1) Negative experiences that matched one's expectations, (2) Positive experiences and challenges, and (3) experiences and the fear of what the children are exposed to. The results also show quantified categories and responses to claims that reveal attitudes.

Conclusion: The study shows that the neighbours express NIMBY in forms of resistance, fear, and attitudes. Most of those who state negative experiences also had negative expectations prior to the neighbourly relations. Of those who expressed positive experiences several also express concerns, but still consider the neighbourly relations to be positive. Those who change attitudes tend to end up with a positive experience. Knowledge about stigma contributes to an understanding of the experiences as complex. The study shows implications for future planners, decisionmakers and neighbours.

Keywords: NIMBY, stigma, experiences, drug-addicts, low-threshold, neighbour-relations, mixed methods, survey, action plan against open drug scenes, MO-center.

Forord

I skrivende stund er jeg ved veis ende etter fire og et halvt år som deltidsstudent. Årene som student ved siden av full jobb har vært krevende, men også meget utviklende og lærerike. Jeg fikk for over åtte siden muligheten til å starte opp og lede et nytt tiltak, MO- Senteret Nesttun. Å ende opp med å skrive en masteroppgave som involverer egen arbeidsplass og et fagfelt jeg både kjenner og brenner for, har vært utrolig givende.

Det er mange jeg vil takke nå når jeg er ferdig med denne personlige milepælen.

Jeg ønsker å takke de lokale aktørene på Nesttun som har lagt til rette for at jeg har kunnet gjøre min undersøkelse og til alle de naboer som har tatt seg tid til å svare på spørreundersøkelsen.

Uten støtte og velvilje fra min arbeidsgiver, Bergen kommune, hadde jeg ikke hatt mulighet til å gjennomføre denne studien. En særlig takk til tidligere leder Tarjei Kristiansen og nåværende leder Bengt Anthun for tillit og handlingsrom. I tillegg vil jeg takke for at kollegaer og ansatte på egen arbeidsplass har vist forståelse og trodd på meg.

Jeg vil også rette en stor takk til min veileder, Gro Anita Bårdseth som har utfordret meg, gitt meg gode råd samt vist særdeles stor fleksibilitet og holdt ut med meg i noen krevende år.

Takk til alle i familien som har støttet og heiet meg frem, og de som har lånt meg hus og leiligheter, hvor jeg har tatt inn og vært i «studie-boblen».

Mine enestående venner i bandet fortjener også en stor takk, som har holdt ut med at jeg ikke har kunnet komme på så mange øvinger som vi har villet. Jeg kommer sterkere tilbake. Tidens bassist Espen har i tillegg bidradd med råd, veiledning og akademisk påfyll. Takk!

Til slutt vil jeg også takke mine tre herlige barn, Martin, Anna og Nora som i perioder har ventet tålmodig på pappa, mens jeg har studert. Ingenting av det jeg har fått til ville jeg klart uten støtte, oppmuntring, råd og hjelp fra min fantastiske kone, Marianne.

Desember, 2022

Rasmus Litland

Innholdsfortegnelse

Sammendrag:	i
Abstract:	ii
Forord:	iii
Tabeller:	vi
Figurliste:	vi
1. Innledning	1
1.1 Bakgrunn for valg av tema	1
1.2 Egen posisjon i forhold til tema	2
1.3 Kjennetegn ved Nesttun og MO-senteret	3
1.4 Kriminalitetsutvikling på Nesttun 2012 – 2022	4
1.5 Handlingsplan mot åpne russcener og opprettelsen av MO-sentre	5
1.6 Motstanden. Hva dreide den seg om?	6
1.7 Tre år etter stenging av Nygårdsparken – Hva fant forskerne ut?	7
1.8 Problemstilling og avgrensning	9
1.9 Hvorfor er dette viktig nå?	10
1.10 Oppsummering innledende kapittel	11
2. Teori	13
2.1 NIMBY - Not in my Backyard	13
2.1.1 NIMBY. Hvordan forstå fenomenet?	14
2.1.2 NIMBY. Hva dreier motstanden seg om og hva kjennetegner den?	16
2.1.3 NIMBY. Hva mener naboene nå?	17
2.2 Stigma	19
2.2.1 Stigma og rusavhengige	19
2.2.2 Stigma og holdninger	20
2.3 Oppsummering utvalgt teori.	21
3. Metode	22
3.1 Refleksjoner om egen posisjon ved metodevalg	22
3.2 Blandet design; Kvalitative data i en kvantitativ metode	23
3.3 Spørreskjema	23
3.4 Rekruttering og utvalget	25
3.5 Dataanalyse. Systematisk tekstkodensering	28
3.6 Triangulering; kvantifisering av de kvalitative data	31
3.7 refleksjon av metodevalg	32

4. Presentasjon av resultater	33
4.1 Hvem svarte på undersøkelsen?	33
4.2 Hvilke holdninger har naboene?	35
4.3 Hovedfunn; naboenes erfaringer	36
4.3.1 Negative erfaringer og forventningene som samsvarte	37
4.3.2 Positive erfaringer og utfordringene	40
4.3.3 Erfaringer og frykten for hva barna utsettes for	41
4.4 Ordsky – et verktøy ved triangulering.....	42
4.5 Oppsummering av resultater.....	44
5. Drøfting	46
5.1 Hvordan kommer NIMBY til uttrykk?	46
5.2. Endret naboenes erfaringer deres holdninger?	49
5.3 Hva kan en bruke et nabolags erfaringer til?.....	51
5.4 Styrker, svakheter og overførbarhet.....	57
6. Konklusjon	61
Litteraturliste.....	62
Vedlegg	66

Tabeller:

<i>Tabell 1. Oversikt av kartlagt bakgrunnsdata av dem som svarte.</i>	<i>34</i>
---	-----------

Figurliste:

<i>Figur 1. Antall registrerte saker på Nesttun 2012 – 2022.</i>	<i>4</i>
<i>Figur 2. Utsnitt av Nesttun og Midtun (Kilde: Google maps).</i>	<i>27</i>
<i>Figur 3. Svar på spørsmål om holdninger (svar i prosent).</i>	<i>35</i>
<i>Figur 4. Svar på spørsmål om tanker i forkant og erfaringer (svar i prosent).</i>	<i>37</i>
<i>Figur 5. Ordsky om hvordan en oppsummerer erfaringene med naboskapet.</i>	<i>43</i>

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

I nærmere 50 år har Bergen hatt et rusmiljø, som de siste 25 årene har vokst seg til en av Nord-Europas største med tilhørende åpne russcener. Jeg har jobbet på ulike arbeidsplasser på rusfeltet i Bergen i over 20 år. Nysgjerrigheten etter å dykke dypere inn i et stadig tilbakevendende tema har også økt i takt med antall år med erfaring fra arbeid innen rusfeltet. Bakgrunnen for valg av tema starter for meg for fullt i 2014. Dette er året da Bergen kommune iverksatte handlingsplan mot åpne russcener, en kostbar og omfattende plan. En ny plan og en ny metode for å gjøre noe med de store utfordringene som knyttet seg til rusmiljøet i byen. Noen av kjernetiltakene i denne planen var å legge lavterskeltilbud for de aktive rusavhengige ut i bydelene, med håp om å hjelpe deler av gruppen der hvor de kom ifra, samt bidra til å gi gruppen alternative væresteder slik at en samtidig kunne bekjempe de åpne russcenene. 1 juli 2014 åpnet to slike nye væresteder, eller såkalte MO-sentre (mottak og oppfølging). Ikke uventet ble der i forkant av åpningen mye skepsis, redsel, misnøye og reaksjoner knyttet til plasseringen av disse sentrene. Naboer fryktet det verste for sitt nabolag og flere var redde for tryggheten til seg selv og sine barn. Slike reaksjoner er noe av innholdet i NIMBY-teori (Not in my backyard), (Gustavsen og Eide, 2013, s 14).

Noe av hovedintensjonen med valg av tema for denne studien er å prøve å samle inn naboers erfaringer ved å være nabo med et MO-senter, åtte år etter etableringen. Erfaringene fra nabolag som har kjent slike naboforhold på kroppen tenker jeg det er viktig å forske på, for å opplyse og bidra med kunnskap om hva dette faktisk betyr, men kanskje viktigst det å vie oppmerksomhet til temaer som handler om hvordan et slikt naboskap har opplevdes og hvordan man kan forstå dette.

Motstand, skepsis, utrygghet, redsel og engstelse er ikke uvanlige reaksjoner fra nabolag som skal få plassert nær seg tiltak som retter seg mot personer med ulike utfordringer, enten det er rusproblemer, psykisk sykdom, innvandring, tidligere domfelte eller andre grupper vanskeligstilte. Reaksjoner kan komme som uttrykk i form av frykt og motstand, som vil kunne prege de erfaringer en i ettertid har. Reaksjoner og motstand i forkant av at et nabolag får uønskede naboer er noe av kjernen i utvalgt hovedteori i studien, NIMBY. I norsk sammenheng opplever jeg det mangler fokus og forskning på hvordan naboer erfarer slike naboskap i etterkant, særlig med tanke på når fremtidens tiltak skal plasseres, og når

fremtidens frykt og motstand fra nabolag melder seg. Å lytte til et nabolags erfaringer og bidra med forskning på et kompleks felt er noe av drivkraften i dette prosjektet.

1.2 Egen posisjon i forhold til tema

Valg av tema har vært et interessefelt for meg lenge før valg av master-utdanning. Da jeg skrev min bachelor i sosialt arbeid i 2006 var fokuset på tema som omhandlet den gang rusreformens betydning for dem som «hadde skoene på». Grunnlaget for å ta en master i samfunnsplanlegging og ledelse var blant annet interessen for implikasjonene som planverket på rusfeltet hadde både for brukerne selv, men også på andre samfunnsnivå. Etter hvert som jeg selv jobbet i feltet, fikk jeg interesse for sammenhengene mellom det brukernære fokuset til innholdet i vedtatte planer på feltet og hvilke innvirkninger det har.

Min egen rolle i forskningen, men også mulige forutinntatte medbragte holdninger vil nærmere utgreies senere i studien, men jeg nevner det likefullt tidlig for å plassere meg selv i et landskap som jeg skal forske på, men som jeg også jobber og bor i.

Jeg ble ansatt som leder for MO-senteret på Nesttun før åpning og jobber i samme stilling i dag. Studien avgrenses til å omhandle MO- senteret Nesttun.

Det bør og skal selvsagt drøftes hvorvidt egen posisjon i så måte vil kunne medbringe motiver om å stille seg selv og eget senter i godt lys, men også med en agenda som muligens er preget av dette. Foruten at det vil være mulige ulemper ved egen posisjon i dette arbeidet, vil der også kunne være positive sider ved egen posisjon som gjør til at lokal kjennskap vil kunne være positivt i avveiningene som er gjort underveis i denne forskningen. Min egen rolle i dette har vært diskutert grundig med veileder og har også vært førende for metodiske valg, for å sikre at min posisjon som forsker i dette skal være avklart, åpen og forutsigbar for deltagere og lesere.

Om egen posisjon velger jeg også tidlig å trekke frem at jeg bor i nærheten av det aktuelle nærmiljøet. Men har ingen tilknytning som er vurdert å være vesentlig for forskningen.

Eksempelvis går ikke mine barn på skolen i nærmiljøet, jeg og min familie har ingen verv eller fritidsaktiviteter som utøves i det aktuelle nærmiljøet, heller ingen tilkomst eller gjennomgangsvei.

Fokuset på egen posisjon har jeg vært opptatt av fra utforming av prosjektplan til problemstilling, utforming av spørreskjema og i slutfasen med analyse og drøfting.

1.3 Kjennetegn ved Nesttun og MO-senteret

Nesttun er bydelssentrum med næring og boliger midt i hjertet av Fana bydel. Nesttun har i dag to stopp på bybanen med direkte tilgang til kjøpesenter og gågate med det meste av butikker og næring av det man måtte trenge. Fana bydel er blant Bergens største. Nesttun er også et knutepunkt for dem som bor i nærliggende områder.

Før opprettelsen av MO- senteret på Nesttun hadde Nesttun en LAR- avdeling (Legemiddelassistert rehabilitering), lokalisert like ved der MO-senteret i dag ligger. Denne avdelingen var en plass hvor pasienter kunne hente medisiner som metadon, subutex og lignende. Disse pasientene tilhører mye av den samme målgruppe som det nye MO- senteret skulle ha. Jeg finner det relevant for studien å presentere også noen andre kjennetegn ved Nesttun, slik at en skal kunne ha med kunnskap om hva som kjennetegner Nesttun.

I Bergen kommunes levekårsundersøkelse (Bergen kommune, 2019, s.14) oppgis der å være 6982 beboere på Nesttun pr 1 januar 2019. I denne undersøkelsen finner en følgende kjennetegn ved Nesttun:

- Lav andel kommunale utleieboliger
- Høy tillit til nabolaget (8,1 på en skala fra 1 til 10)
- Høy trivsel i nabolaget (6,3 på en skal fra 1 – 7)
- Lav andel som har vært utsatt for kriminalitet (6,4 ‰ antall fornærmede i vold, overgrep, hærverk, alvorlig tyveri og innbrudd. Snittet i Bergen var 9,9)
- Medianinntekt på kr. 387 305,- som er i øvre halvdel av Bergen og noe over gjennomsnittet.
- Lav arbeidsledighet.

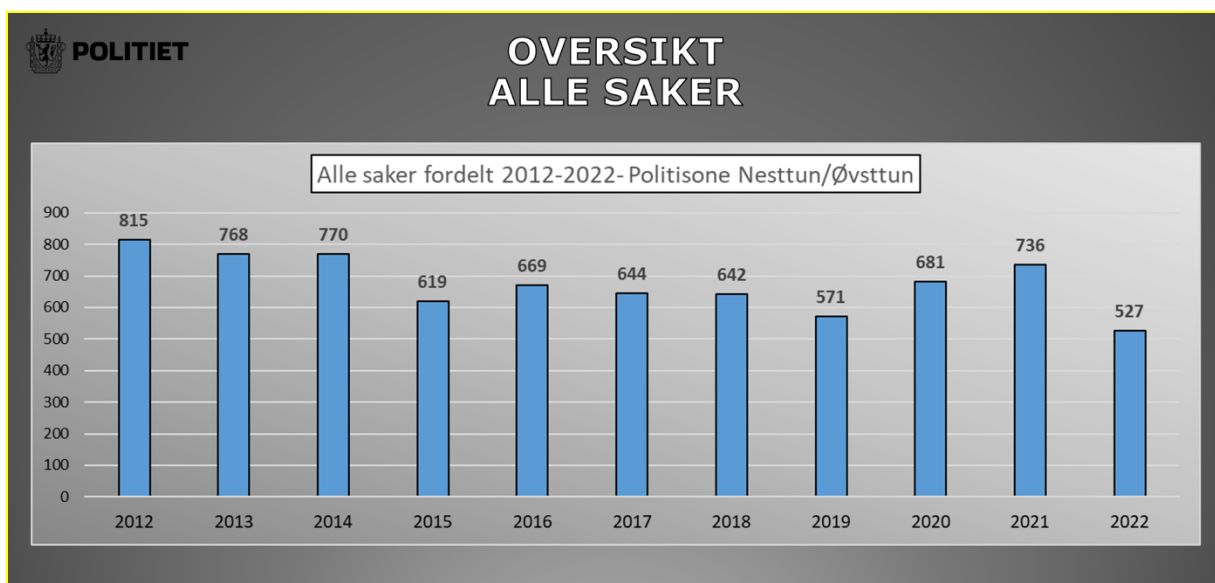
På hjemmesiden til MO-senteret Nesttun presenteres tilbudet slik; *«Mottaks og oppfølgingssenteret på Nesttun tilbyr sosialfaglig oppfølging og helsetjenester til rusavhengige, samt et sosialt fellesskap med måltider og mulighet for noe aktivitet på huset. Vi har fokus på ernæring og skadereduserende tiltak for målgruppen»* (Bergen kommune, 2022). Senteret har åpent mandag til fredag fra 0900 – 1800. På en gjennomsnittlig dag kommer der ca. 35 personer for å benytte tilbudet. Gjennomsnittet for en vanlig måned fordeler antall besøkende seg på å være ca. 130 ulike personer. Primæroppgavene ved senteret er utdeling av brukerutstyr og mat, drop-in helsetjenester fra sykepleiere, samt sosialfaglig oppfølging av enkeltbrukere. Dette i tillegg til at senteret er en viktig sosial arena for personer med alvorlige ruslidelser.

1.4 Kriminalitetsutvikling på Nesttun 2012 – 2022

Behovet for å vise kriminalitetsutviklingen på Nesttun de siste ti år, handler om å beskrive en viktig side som ofte blir trukket frem i saker som har med rusavhengige å gjøre. Jeg finner det relevant for studien å beskrive kort noe av det som har vært utviklingen på Nesttun, og jeg kommer tilbake til sammenhenger til egen forskning på dette senere i studien.

Politiet har tilgang til mye detaljert kriminalitetsstatistikk og kunne på forespørsel hente ut relevant statistikk for Nesttun i perioden 2012 – 2014. Området for statistikken mottatt av politiet (Vest politidistrikt, 2022) dreier seg om Nesttun bydel, inkludert områdene Midtun og Øvsttun. Det er med visshet at i 2015 kom der ny straffelov som endret noen av de koder som politiet bruker for å registrere lovbrudd og saker, men dette utelukker ikke at det er mulig å se en utvikling i området.

Figur 1: Antall registrerte saker på Nesttun 2012 – 2022.

Som figuren viser, er der ikke økt antall straffesaker på Nesttun i perioden 2012 – til og med 13.09.2022. Det høyeste antall saker finner vi i 2012, to år før MO- senteret ble etablert. I hvilken grad straffelovens endring i 2015 har betydning for antall saker på Nesttun drøfter jeg ikke videre. I tillegg oversikten i vedlagte figur fremkommer det fra politiet at den største kategorien for saker på Nesttun i perioden er vinningskriminalitet (44%). 10 % av sakene i perioden omhandler narkotika, hvor en ser en reduksjon i antall saker fra 102 saker i 2013 til 34 saker i 2021. En stor del av forklaringen rundt dette skyldes endring i politiets prioritering

av saker de seneste årene, med bakgrunn i riksadvokatens føringer på de saker som ansees som mindre alvorlige. Relevansen til dette handler om å tegne et bilde av hva som rører seg omkring forhold som mange frykter.

Kategorien som hos politiet heter «annet» omhandler; hensynsløs adferd, ordensforstyrrelse, uberettiget adgang, bevæpning med kniv på offentlig plass. Denne kategorien hadde sitt høyeste antall saker i 2013. Deretter har det gått nedover årene etter, men med et oppsving de siste årene, uten å ende på nivå med 2013.

Hva angår kriminalitetsutvikling er der ingen vesentlig endring etter åpning av MO-senteret som kommer frem av statistikk fra politiet. De ulike kriminalitetsområdene, som vist ovenfor, endrer seg heller ikke til det verre, tvert imot. Jeg kommer tilbake til og bruker disse faktaene mer i drøftingskapittelet.

1.5 Handlingsplan mot åpne russcener og opprettelsen av MO-sentre

Utgangspunktet før igangsettelsen av handlingsplan mot åpne russcener i 2014 var at Bergen hadde en av landets og Nord-Europas tyngst belastede rusmiljøer, et bilde vi bergensere har levd med i mange år. Siden engang midt på 70 tallet har de rusavhengige i Bergen blitt flere og episenter for mye av det aktive rusmiljøet har vært konsentrert rundt aktivitet og miljø i den sentrumsnære byparken, Nygårdsparken. I 2011 toppet Bergen antall overdosedødsfall over alle europeiske byer. I NRK-reportasjen som omtaler dette (Engen, 2014) og forholdene rundt miljøet i parken blir en reporter direkte truet av en rusmisbruker. Forholdene var ille for brukergruppen og for byen. Noe måtte gjøres.

Til tross for at politiet ved flere anledninger tidligere år hadde prøvd å få bukt med narkotikaproblemene i og rundt Nygårdsparken uten å lykkes, er det en tilstandsrapport og anbefaling fra politiet som legger selve grunnlaget for den økte innsats man startet i 2014. I rapporten «Nygårdsparken- Ingen mulighet for kvikk fiks» (Ørn, 2011) tok politiet til orde for innsats som krevde samhandling mellom ulike parter. Erkjennelsen i rapportens tittel la også til grunn at skulle man gjøre noe med problemer av denne størrelsen ville det være nødvendig med et langtidsperspektiv og at resultater først ville komme til syne år etter at innsats startet. Rapportens undertittel oppsummerer innholdet slik: *«mangfoldige problemer krever mangfoldige løsninger, tydelige valg, koordinerte handlinger og organisasjonsutholdenhet»* (Ørn, 2011, s.1)

Handlingsplan mot åpne russceners første periode varte fra 2014 til 2019 (Bergen kommune, 2012). Arbeidet med denne planen inneholdt i all hovedsak det som var antydnet i politiets

anbefaling, og la dermed opp til en ny arbeidsmetode med nærhet mellom partene i et nytt og langvarig partnerskap.

Kommune, spesialisthelsetjeneste og politi skulle nå jobbe sammen for å bedre forholdene. Tiltakene i planen var blant annet boligsosial satsing, forebygging av ungdom, håndhevelse av loven med tanke på aktivitet i Nygårdsparken, opprettelsen av lavterskel LAR-medisinerer og opprettelsen av kommunale lavterskeltilbud, såkalte MO- sentre (Bergen kommune, 2012). Formålet var å gi de rusavhengige alternative steder å være, men også hjelp på nye steder enn tidligere. At man samtidig planla stenging av Nygårdsparken for en flerårig restaurering passet også svært godt med de øvrige tiltakene.

Mange var spente på hva stenging av Nygårdsparken skulle føre til og skepsis og motstand meldte seg i de to bydelene som hadde fått MO-sentre planlagt i sin bydel. Stedene som skulle etablere MO-sentre var Wergeland og Nesttun.

1 juli 2014 åpnet MO-sentrene og mange var spente på hva som ville skje når Nygårdsparken nesten to måneder senere skulle stenge. Ville den åpne russcene i Nygårdsparken flytte seg til Wergeland og Nesttun? Hvordan ville dette prege disse nærmiljøene? Hva med tryggheten i nabolagene? Slike spørsmål var det flere som var opptatt av i tiden før og under opprettelsen. Mediedekningen var stor.

Handlingsplanens hovedformål kommer tydeligst til uttrykk i planens andre periode 2019 – 2022, hvor der uttrykkes følgende: «*Handlingsplanens hovedmål er at det ikke skal forekomme nærmiljøer med åpne russcener som genererer kriminalitet og vold, og at rusbrukere skal oppleve seg trygge og inkluderte i en by med respekt for mangfold.*» (Bergen kommune, 2019 s. 2). Hovedformålet handler altså om å sørge for at byen ikke får nye åpne russcener, samtidig som en oppretter nye tiltak i byen. Altså at tiltakene i så måte tiltrekker seg brukergruppen, men at omfanget av utfordringer knyttet til dette ikke blir av en størrelse som gjør det slik at en ny russcene oppstår i nærmiljøet. Ambisjonene er tydelige på at byen og nærmiljøene skal være trygge og inkluderende for alle.

1.6 Motstanden. Hva dreide den seg om?

«*Ikke la Nesttun bli en narkobydel,*» Slik ytret en nabo seg i forkant av etableringen av MO-senteret til Bergensavisen (Hilland, 2013). I samme artikkel uttrykkes motstand mot plassering av MO-senteret slik:

Beboerne på Nesttun er rasende fordi byrådet har planlagt russenter like ved barnehage, skole og sykehjem..... Vi er redd for at mer aktivitet vil føre til

narkotikaomsetning på Nesttun. Mange elever går gjennom kirkegården på vei til skolen. På grunn av LAR- Senteret har den allerede fått kallenavnet «lille Nygårdsparken».

(Hilland, 2013)

Naboene i artikkelen uttrykte skuffelse over hvordan planene var blitt presentert og at de som naboer ikke var blitt hørt. De følte seg overkjørte av kommunen og krevde omplassering av senteret. Samtidig som naboene anerkjente behovet for et slikt senter var det faren for hva dette kunne bety for barna som var hovedargumentet om at plasseringen var feil. Her var det altså ikke motstand mot at et slikt senter etableres, men hvor det skulle plasseres som var innholdet i hovedmotstanden. Denne motstanden førte til at det i januar 2014 ble gjennomført et folkemøte på Nesttun om opprettelsen av senteret. Bergensavisen siterte en bekymret mor etter folkemøtet slik: «*Hva skal vi si til barna våre?*» (Huso, 2014). Fokuset i denne motstanden handlet også om tryggheten til nabolagets barn. Hvordan skal man forberede barna når en ikke vet sikkert hva som blir konsekvensene? Ville det føre til store ansamlinger av rusavhengige og hva kunne man forvente ettersom man planla å stenge Nygårdsparken samtidig? Behovet for informasjon om hva som skulle skje utgjorde også deler av motstanden. Bekymringen for hvilke implikasjoner stenging av Nygårdsparken kunne ha, var også noe av hovedinnvendingen til at det etablerte seg en protestgruppe på Nesttun. Lokalavisen Fanaposten siterte et åpent brev til politikerne fra denne protestgruppen, hvor de krevde at kommunen umiddelbart måtte stanse sitt prosessarbeid med MO- senteret:

«MO-senteret på Nesttun er først ut av de planlagte lokalsentrene. Vi er derfor svært bekymret for at store deler av det narkotikamiljøet som man ønsker å fjerne fra Nygårdsparken vil etablere seg på Nesttun hvor et tilsvarende miljø allerede har godt fotfeste». (Fanaposten, 2013)

Bekymringen for at man skulle få tilstander som i Nygårdsparken kommer her til uttrykk. Det finnes mange fler avisartikler om opprettelsen av MO- sentrene både i lokal og nasjonal presse. Frykten for hva som skulle skje med deres nabolag og deres barn var noe av det som gikk mest igjen.

1.7 Tre år etter stenging av Nygårdsparken – Hva fant forskerne ut?

Som en del av den nye satsningen med handlingsplanen mot åpne russcener, ble der også i tre år forsket på planens effekt på system-, tiltak og brukernivå. Forskerne Lundeberg og Mjåland redegjorde i 2016 for de funn de gjorde etter å ha forsket på alle nivå i planen.

På system nivå viser rapporten (Lundeberg og Mjåland, 2016) at samhandlingen mellom politi, spesialisthelsetjeneste, MO- sentre og de ideelle aktørene fungerte bedre enn før planens oppstart, og dermed etter intensjonen. Nygårdsparken hadde ikke lenger en åpen russcene. De åpne russcenene hadde flyttet seg i all hovedsak til Bergen sentrum (Vågsallmenningen) og inne og utenfor MO-senteret Gyldenpris (den gang het det Strax-huset). Allerede to år etter stengingen av Nygårdsparken beskriver forskerne status slik:

«To år etter at Nygårdsparken stengte var status at de åpne russcenene i Bergen sentrum var kraftig redusert. Det var også den rusrelaterte kriminaliteten, og den offentlige sjenansen som de åpne russcenene førte med seg. Slik sett ble Bergen sentrum et tryggere sted for de fleste.»

(Lundeberg og Mjåland. 2016, s 201)

Rapporten trekker også frem at fra brukernes perspektiv handlet studiens funn om økt utrygghet knyttet til politiets praksis med bortvisninger fra sentrum og tilstedeværelse, samt økt bruk av vold og vitne til vold i perioden knyttet til de åpne russcenene som eksisterte (hovedsakelig tunnel og uteområde ved strax-huset). Et annet funn er at mange av brukerne opplevde større utrygghet de første årene enn før stenging av Nygårdsparken.

Om effekten av handlingsplanen ovenfor et nabolag skriver forskerne det blant annet slik:

«I den utstrekning åpne russcener skaper utrygghet for omgivelsene, er det særlig beboere og næringsdrivende i området rundt Nygårdsparken og Vågsbunnen som opplever en tryggere hverdag som følge av innsatsen mot åpne russcener. Beboere og næringsdrivende på Damsgård og Laksevåg (Les: Området hvor strax-huset ligger) har fått problemene som åpne russcener skaper tettere på kroppen.»

(Lundeberg & Mjåland, 2016. s. 203)

Basert på dette funnet er det nærliggende å tenke at åpne russcener og et aktivt rusmiljø vil kunne medføre seg følelse av utrygghet, frykt og andre lignende reaksjoner. Å lete etter erfaringer er nødvendig i et slikt perspektiv. Selv om sluttrapporten til Lundeberg og Mjåland (2016) antyder hvilke implikasjoner planens resultater har for et nærmiljø, er det ikke forsket på hvilke konsekvenser planen har hatt overfor de nærmiljø som fikk både nye åpne

russcener, men også MO-sentre i deres nabolag. Dette leder meg inn på hvilken aktualitet temaet for studien har i dag, og hva den ønsker å rette søkelyset mot.

1.8 Problemstilling og avgrensning

Under utarbeidelse av problemstilling har jeg landet på ønsket om å samle inn erfaringene naboene til MO-senteret Nesttun har og har hatt. Håpet var å få samlet inn erfaringer fra nabolaget som har opplevd seg som nabo. Ved utforming av problemstilling ønsket jeg å vise en åpenhet om at innholdet i svarene ville kunne ha ulikt og annerledes innhold enn hva jeg selv kunne forestille meg. Med dette som grunnholdning landet jeg på følgende problemstilling:

Hvilke erfaringer har nabolaget på Nesttun gjort etter at de fikk et MO-senter som nabo?

Problemstillingen fokuserer på erfaringer, uavhengig av hvilke. I tidlig fase av utarbeidelsen av problemstilling var ønsket både å samle inn opplevelser, episoder og holdninger med et fokus på å se etter eventuelle erfaringer som hadde endret seg. Etter hvert som jeg jobbet med utformingen av problemstilling ble det tydeligere for meg at det ville være gunstigst å designe en undersøkelse som tydelig fokuserer på erfaringer, for på den måten å legge til rette for at både positive og negative erfaringer kunne komme som resultat, uten å avgrense eller lede naboene unødig.

Med en problemstilling som kan omhandle mange områder ønsket jeg å avgrense fokuset på temaer som omhandler naboskapet og forskningen på det som omtales som NIMBY og i forhold til teori om stigma tilhørende senterets brukergruppe.

Ønsket var å ha en problemstilling som kunne samle inn erfaringer som igjen kan bidra til å forstå NIMBY som fenomen mer enn å avdekke hvem som opplevde naboskapet som positivt eller negativt.

Det ble vurdert å ha mer fokus på nærmiljøet, noe som kunne gi en bredere forståelse av Nesttun, men ble vurdert å bli for omfattende, hvor på hovedfokus om erfaringer ble vektlagt i prioriteringen, og dermed også et avgrenset fokus på naboene og naboskapet.

1.9 Hvorfor er dette viktig nå?

I Bergens Tidende 27 mars 2022 oppsummeres noe av innsatsen ovenfor vanskeligstilte på boligmarkedet. I artikkelen (Løkkevik, m.fl. 2022) vises der til at det per tidspunkt var 238 i boligkø og at Bergen kommune har planlagt over 10 nye boligprosjekter ovenfor vanskeligstilte på boligmarkedet, særlig for gruppen rusavhengige. Protestene står i kø, og spalteplassen som omhandler teamet i bergenspressen begynner å bli lang. Dette er et eksempel på at problemstillingen aktualiserer temaet som opptar mange, nemlig hva innebærer det for meg å bli nabo med rusavhengige, enten via tiltak som MO- sentre eller boliger?

En kommentator i Bergens Tidende beskriver naboprotestene mot et av tiltakene i Nyhavn slik: *«At naboer protesterer, er like forutsigbart som argumentene de bruker: De narkomane må gjerne bo et sted, bare det ikke blir her. Fenomenet er kjent som NIMBY: Not In My Backyard»* (Rokkan, 2022). Begrepet omtalt som NIMBY dukker ofte opp når en ser på saker som omhandler motstand mot etablering av uønskede tiltak. Inntrykket av oppmerksomhet for hvordan slike naboforhold har gått og hva naboer har erfart finner jeg å være langt mindre. Relevansen opp mot boligetablering er bare et eksempel hvor erfaringene fra naboskapet med et MO-senter vil kunne være relevante.

Føringer nasjonalt på boligfeltet aktualiserer også behovet for å se på erfaringer og temaer knyttet til NIMBY. I NOU 2011:15, Rom for alle, omtales fremtidens boligpolitikk. I denne sammenheng aktualiseres også temaet ved at problematikken rundt NIMBY fremheves på denne måten:

«Not In My Backyard («NIMBY») er et begrep som brukes om naboprotester ved innflytting av ulike grupper i et nabolag. Dette er en utfordring som mange kommuner sliter med. Slike protester er et uttrykk for frykt for hva som vil kunne skje når personer med annen bakgrunn og adferd flytter inn. Frykten for bråk er ofte ubegrunnet.» (NOU 2011:15, s 100)

Frykten for at bråk (NIMBY-motstand) er ofte ubegrunnet legges til grunn i denne beskrivelsen fra sentrale myndigheter. Noe av fokuset i denne studien handler om å se litt nærmere på dette, nemlig hvorvidt denne frykten er ubegrunnet.

I forkant av opprettelsen av MO-senteret Nesttun ble der opprettet en protestgruppe som var motstander av plasseringen av det planlagte MO-senteret. I lokalavisen Fanaposten kunne

man i mange saker lese om bekymringene for opprettelsen av senteret. Protestgruppen på Nesttun ønsket ikke MO-senteret plassert der hvor det var planlagt og utrykte i et åpent brev til byens politikere temaet slik: «*Vi erkjenner at behovet for LAR- og MO-senter er til stede, men vi er STERKT uenige i kommunens planlagte lokasjon i hjertet av Nesttun og protesterer derfor mot dette.*» (Fanaposten, 22.11.2013).

Utsagnet i lokalavisen uttrykker en dimensjon av NIMBY som trekkes frem som vesentlig for forståelsen av denne motstanden. Nemlig motstanden mot etablering av naboskapet grunnet plassering, men samtidig annerkjennelse for behovet for tiltaket. Sagt med andre ord kan en få en forståelse av utsagnet på en slik måte at det er hvor senteret plasseres som er kjernen i motstanden, og ikke etableringen i seg selv.

Etter å ha fulgt mange av mediasakene som omhandler denne type motstand, ser jeg også at det er behov for mer forskning som har viet fokus på de erfaringer som allerede berørte nabolag har gjort seg. Denne studien ønsker å belyse sider ved denne tematikken som er nye, men som også er nødvendige i fremtidig planlegging og etablering av tiltak. På den ene siden vil erfaringer fra et nabolag være nyttige for dem som skal sette tiltak og planer ut i live. På den andre siden vil slike erfaringer også rette søkelys på temaer som er viktige ovenfor dem motstanden dreier seg om, nemlig de rusavhengige. Det trengs mer forskning på naboskap som utlyser NIMBY, og mitt bidrag til dette er oppmerksomhet på hvilke erfaringer som allerede er gjort på Nesttun. Håpet for denne studien er å bringe frem forskning som kan bidra til økt forståelse og kanskje et mer nyansert bilde av problematikken ovenfor planleggere, men også fremtidige naboer, både dem som var der først og dem som kommer tilflyttende.

1.10 Oppsummering innledende kapittel

I dette første kapittel beskrives Bergens utfordringer knyttet til et stort og belastet rusmiljø, hvor planer for å gjøre noe nytt for byen og de rusavhengige settes ut i livet i 2014 med handlingsplan mot åpne russcener, stenging av Nygårdsparken og åpning av MO- sentre. I kapittelet redegjør jeg for min rolle som forsker i denne studien ved å blant annet være åpen om min rolle som leder for MO- senteret Nesttun. Nesttun beskrives med utvalgte kjennetegn for å gi leser et inntrykk av hvilken del av Bergen dette er. Levekårsindikatorer beskriver noe av Nesttun, som en bydel som ikke skiller seg særlig ut fra andre bydeler hva angår levekår eller kriminalitetsutvikling. Kapittelet trekker frem relevante funn fra de tre første årene med handlingsplan mot åpne russcener, før studiens avgrensning og fokus mot Nesttun tydeliggjøres. Eksempler fra motstanden mot etableringen av MO-senteret på Nesttun trekkes

frem for å gi et grunnlag for å se på problemstillingen som vier fokus på naboenes erfaringer flere år etter etableringen av senteret. Kapittelets siste del aktualiserer temaet i studien og tar til orde for at studiens fokus også i dag er relevant og at studiens problemstilling vil kunne ha relevans for fremtidige utfordringer som omhandler uønskede naboskap.

Jeg har valgt å strukturere studien ved å presentere teori om NIMBY og stigma. Deretter vil jeg redegjøre for valg av metode og analyse. I dette kapitlet vil jeg også redegjøre for utforming og valg knyttet til bruk av spørreskjema, samt hvordan dette ble gjort. I det påfølgende kapittel presenterer jeg hvilke resultater som datamaterialet har vist, samt de funn som kommer frem etter gjennomført analyse. Før jeg konkluderer til slutt drøfter jeg studiens funn opp mot utvalgt teori med fokus på å se etter både hva som samsvarer og hva som ikke samsvarer med hva teori forklarer om de ulike tema. Drøftingskapittel peker avslutningsvis mot hvilken relevans denne studien kan ha ovenfor beslutningstagere, tjenesteutførere, brukergruppen og fremtidige utfordrende naboskap.

2. Teori

I dette kapittelet gjør jeg rede for det teoretiske grunnlaget jeg bruker i analysen av data og i drøfting av problemstilling. For å belyse problemstillingen min har jeg valgt å bruke teori om NIMBY og stigma. Jeg har valgt teori om NIMBY fordi dette forklarer noe av prosessene ved motstand, samt bidrar til forståelse av fenomenene som kommer både før og etter motstanden. Jeg har valgt å fokusere på temaer ved NIMBY som inneholder hvordan forstå NIMBY, deretter teori som belyser hva motstanden dreier seg om. Har også valgt ut teori som belyser NIMBY i etterkant av naboskap, med fokus på hva naboene mener nå. Jeg har særlig valgt ut disse perspektivene for å ha grunnlag for å forstå NIMBY både før og etter at naboskapet oppstod, og dermed også kunne se etter mulig endringer i holdninger og erfaringer. Jeg velger også å bruke teori om stigma, fordi dette belyser kjennetegn ved gruppen rusavhengige, som gir bedre forståelse for hva som ligger til grunn for hvorfor man ytrer motstand, eller at motstanden i seg selv blir så sterk som det den kan bli når et nabolag protesterer mot etablering. Teori om stigma gir også grunnlag for å se på kjennetegn ved gruppen som vil være nødvendig å se i lys av de data som er kommet inn i denne undersøkelsen.

Teori om stedsforskning og nærmiljø ville også kunne gitt studien en teoretisk ramme hvor en kunne bedre forstått Nesttun som sted, lært om mekanismene i et nærmiljø og kjennetegn ved dem, samt hatt en bredere tilnærming til utfordringer i et lokalmiljø fremfor å spisse det slik jeg har gjort mot MO- senteret og brukergruppen. Men jeg har valgt å ikke gjøre dette, noe på grunn av kapasitert, men også for å kunne rette hoved-søkelyset mot teori som bygger opp om essensen i studien, nemlig erfaringer og hvordan forstå motstand og holdninger knyttet til dette.

2.1 NIMBY - Not in my Backyard

NIMBY (Not in my back Yard) er etter hvert et kjent akronym som beskriver fenomener som oppstår når grupper reagerer negativt på et lokalt tiltak som dem på et annet nivå gjerne er positive til (Gustavsens og Eide, 2013, s 14). Med et annet nivå menes i denne sammenheng at reaksjoner kan være både positive eller negative, men at det handler om hvordan det påvirker en selv, hvor nært det er eller hvilken innvirkning det har på ens egne omgivelser. Når en snakker om tiltak eller boliger for rusavhengige kan dette eksemplifiseres til motstand om hvor tiltaket eller boligen skal plasseres, men ikke at det skal opprettes.

Man hører gjerne utsagn som «fint at dem skal få et tilbud, bare ikke plasser det i mitt nabolag». Slik motstand er ofte basert på stereotypiske oppfatninger og fordommer knyttet til mennesker som innehar en viss type karakteristikk (Gustavsen og Eide, 2013, s14). Noe av litteraturen om NIMBY tar for seg eksempler som omhandler plassering av boliger for rusavhengige og psykiske syke, men også om forhold som plassering av vindmaster til strømutvinning og infrastruktur tilhørende dette. I litteraturen brukes NIMBY begrepet på flere måter, som for eksempel NIMBY-forståelse, NIMBY-syndrom, NIMBY-fenomen, NIMBY-isme osv. Uavhengig av hvilken måte en bruker det handler innholdet om det samme. NIMBY som begrep kan brukes i flere sammenhenger, og som begrep brukes det om både utfordrende naboskap, men også om protester mot etablering av uønsket inngripen i et lokalsamfunn, som for eksempel utbygging av vannkraft, boring etter olje i utsatte strøk, eller utbygging av vindkraft for å nevne noe. Bruken av begrepet stammer fra 1980- tallet og beskrivelser av ulik motstand til problematiske nabo-etableringer. Emilie T. Livezey ansees å være blant dem som introduserer begrepet først i det hun beskriver i en artikkel om motstanden mot etablering av kjernekraftverk i Storbritannia (Livezey,1980). En av forskerne på fagfeltet som går igjen rundt NIMBY-forskning, og som publiserer beskrivelser av NIMBY-begrepet utover 1990 og 2000-tallet, er Michael Dear. I hans artikkel «understanding an overcoming NIMBY syndrome» (Dear, 1992. kap.3) trekker han frem tre nivåer av naboer som utløser NIMBY-motstand. Nivåene beskrives å være som et hierarki med tre deler. Øverst trekkes frem en gruppe bestående av gamle og personer med ulike alvorlige sykdommer. Midt i dette hierarkiet over naboer som et nabolag gjerne ikke ønsker, er psykisk syke og psykisk utviklingshemmede, hvorpå det faktum at personene selv ikke «kan noe for sin egen tilstand» er en del av forståelsen. Nederst av disse nivåene og gruppene som man ønsker minst finner man de kriminelle og de rusavhengige, personer som kategoriseres med «sosial diseases». I min videre bruk av NIMBY- begrepet legger jeg dette til grunn som en sentral del av forståelsen, nemlig at rusavhengige i seg selv tilhører en gruppe som vil ofte utløse NIMBY- reaksjoner og i en del tilfeller også motreaksjoner og protester.

2.1.1 NIMBY. Hvordan forstå fenomenet?

Carissa Schively trekker frem i sin artikkel (Schively, 2007) noen viktige deler ved begrepene som gir grunnlag for å forstå innholdet og motstanden i NIMBY-holdninger. Erkjennelsen av at NIMBY-fenomener er komplekse er vesentlig. NIMBY dukker opp i mange ulike forhold.

Grunnlaget og undersøkelsen av hva motstanden handler om er viktig å utforske for å kunne forstå motstanden. Motstanden kan karakteriseres som både positiv og negativ, alt etter hvordan en velger å forstå saken eller hvor en selv er plassert. På den ene siden kan NIMBY-motstand knyttes til en demokratisk handling ovenfor noe som oppleves å være galt, ovenfor miljøet for eksempel. Det er kanskje lettere i dag å få aksept for at oljeutvinning for eksempel ikke bør utføres i utsatte deler av den norske natur, med miljøhensyn som forklaring for motstanden. På den andre siden er det kanskje vanskeligere å få aksept for motstand mot boligetablering for psykisk utviklingshemmede, grunnet den sosiale forventning om at der ligger en selvfølgelighet i at dem må hjelpes godt. Ovenfor stigmatiserte grupper vil det kunne være mer komplisert å forstå motstanden ovenfor. Dette illustrer Schivelys (2007) poeng om anerkjennelsen av kompleksiteten i NIMBY.

Et annet aspekt som Schively (2007, s. 257) trekker frem er hvorvidt motstand knyttes til seg selv og sin eiendom eller nærmiljø, omtalt som «sitt område», eller om det er for eksempel på andres vegne eller miljøets vegne. Motivene i motstanden kan være vanskelig å få tak i. Handler det om ubeleiligheten i å få en vanskelig nabo eller handler det om den reelle risikoen for hva en utsettes for med det planlagte naboskapet? Handler det om frykten for reduksjon i egen boligs verdi, handler det om frykten for vold, støy eller eksponering av rus etc? Hva som ansees som «aksepterte» grunner for motstand vil også kunne være med å avgjøre hvorvidt en anser NIMBY som noe positivt eller negativt. Her kommer igjen et av hovedbudskapene til Schively (2007) frem, om at det er nødvendig å forstå og anerkjenne kompleksiteten til NIMBY-fenomener. Forfatteren tar også til ordet for behovet for mer forskning på hvordan man oppfatter risiko og hvordan man kommuniserer risiko, samt behovet for å se sammenheng mellom medvirkning i planarbeidet og NIMBY-reaksjoner. Selv om dette berører planleggingsfaglige viktige elementer, er det kompleksiteten her jeg anser som noe av det viktigste for å kunne forstå NIMBY som fenomen.

Corriane P. Scally beskriver i artikkelen «The nuances of NIMBY: Context and perceptions of affordable rental housing development» også kompleksiteten i forståelsen av NIMBY slik « *NIMBY is not at homogeneous, consensus-based public opinion, but differs across affected parties..... Current efforts to disprove fears based on statistical analyses fail to speak directly to those promoting NIMBY attitudes in their communities* » (Scally, 2013, s. 738). Noe av essensen i dette er at fakta og statistikk ikke nødvendigvis vil få gjennomslagskraft eller gehør hos dem som uttrykker NIMBY-motstand. Dette fordi motstanden er mer kompleks sammensatt og at ellers vinnende argumenter ikke på samme måte får gehør. Scally (2013) vektlegger at NIMBY-motstand alltid må forstås ut fra hvem

gruppen består av, hvor de befinner seg, hva mostanden handler om, hvilke argumenter de fremmer, hva de frykter etc.

En del av den tabloide forståelsen av NIMBY kan ofte handle om ytterpunktene mellom de tolerante, inkluderende og positive, mens en på den andre siden har de vanskelige og negative som tenker mest på seg selv og sitt eget område. Scallys (2013) perspektiver handler også her om å forstå det bakenforliggende, hva som ligger mellom disse ytterpunktene.

Elisabeth Gammelsæter (2022, s 192) trekker frem forskning på NIMBY og viser til en oppsummering gjort av Hager og Haddad, som beskriver et annet perspektiv ved NIMBY. I følge Gammelsæter (2022, s. 192) viser Hager og Haddad i artikkelen « NIMBY is beautiful» at etter gjennomgang av tilsammen 60 ulike saker som omhandler NIMBY, over hele verden, finner en at NIMBY handler også om at folkelig motstand faktisk kan bidra til at marginaliserte grupper får en stemme, som kan bidra til kunnskap. Noe av budskapet i dette handler om at dersom motstand oppstår vil det også kunne føre til en motreaksjon mot dem som er motstandere, og dermed har man utgangspunktet for å kunne diskutere og få oppmerksomhet på et felt som muligens ellers ikke ville fått oppmerksomhet. Her kan en da se for seg at dette er bra for både det offentlige ordskiftet rundt marginaliserte grupper, men kanskje også for dem NIMBY-motstanden retter seg mot. Dette perspektivet sier også noe om denne viktige dimensjon med NIMBY, nemlig at den handler om mye mer en ytterpunktene og at dette er et komplekst forskningsfelt som krever mer enn debatten om hvem som skal ha hvem som nabo.

2.1.2 NIMBY. Hva dreier motstanden seg om og hva kjennetegner den?

Michael Dear (1992, 2 kap,3 avsnitt) beskriver et nabolags motstand til oftest å handle om tre forhold.

1) Frykt for at naboers boligverdi skal synke på grunn av det uønskede naboskapet.

Dear (1992) viser til at forskning på feltet viser at nabolagets boligverdi ikke har en tendens til å miste verdi. Det synes å være andre markedskrefter som avgjør hvorvidt boligverdi øker eller synker. Det vises til at i enkelte tilfeller stiger boligprisene med direkte årsak i at infrastruktur, vedlikehold og lignende knyttet til de ønskede naboene faktisk bidrar positivt i et nærmiljø.

2) Frykten for at naboskapet skal gå utover naboenes egen sikkerhet.

Her handler frykten ofte om hvor farlige og uforutsigbare de uønskede naboene er. Dear (1992) trekker da frem rusavhengige og tidligere straffedømte som eksempler på grupper hvor

slik frykt kommer til uttrykk i NIMBY-motstand. Psykisk syke og avvikende oppførsel og frykten for dette er også en del av innholdet. Motstanden kommer da gjerne til uttrykk i spørsmål ovenfor de uønskede naboenes sikkerhets-prosedyrer og hvilke ordninger for overvåkning som finnes.

3) Forventningene om andre ubekvemmeligheter (amenity) fra de uønskede.

Her trekkes frem forventningene til at nærmiljøets kvaliteter skal reduseres. Dette eksemplifiserer også forventningene om økt antisosial oppførsel, som urinerer i gatene, forsøpling, aggressiv oppførsel m.v. Bedrifters motstand handler her gjerne om at deres kunder vil forsvinne, eller fordrives til andre steder. Forventningene om negativ påvirkning på barn og unge trekkes frem i denne sammenheng.

Dear (1992, 2 kap, 3 avsnitt) trekker også frem at de vanligste måtene å møte motstand, og å prøve å komme motstanden i forkjøpet på, er ved høringsrunder og / eller møter med naboer, gjerne åpne folkemøter. Foruten direkte spørsmål og motstand i høringer og på møter, er vanlige NIMBY- metoder for motstand, bruk av brevskrivning til de beslutningsdyktige, opprop og underskriftskampanjer og ikke minst bruk av media og lobby-virksomhet.

Det vil i enhver NIMBY-motstand være lokale varianter av hvordan motstanden ser ut og hva innholdet og styrken er, men det er en ting som er universelt for enhver NIMBY-mostand, nemlig geografisk nærhet (Smith 1981). Dear (1992, 2 kap, 6 avsnitt) refererer til Smith (1981) hvor det beskrives slik: «*The closer residents are to an unwanted facility, the more likely they are to oppose it*». Hovedpoenget her handler enkelt forklart at jo nærmere man bor det uønskede tiltaket eller de uønskede naboene, jo større er sannsynligheten for at det vil oppstå motstand.

2.1.3 NIMBY. Hva mener naboene nå?

En viktig del av NIMBY- forståelsen er anerkjennelsen av sammenhengen mellom holdninger og de forestillinger eller antagelser en har i forkant av opprettelsen av et utfordrende naboskap. En tidlig studie på NIMBY som refereres til i flere studier er undersøkelsen av Diana A. Arens fra 1993 «*what do the neighbours think now? Community residences on Long Island, New York*». Studien setter søkelys på naboers opplevelse og holdninger i etterkant av opprettelsen av et botilbud for psykisk syke på Long Island, New York. I forkant av opprettelsen av tilbudet var mange skeptisk, redde og med frykt for hva dette ville bety for dem som naboer personlig og ovenfor blant annet markedsverdi på

boligene deres. Som i mange NIMBY-eksempler kom skepsisen til uttrykk iblant annet form av folkemøter, fakkeltog og frykt for vold, støy og feilparkeringer, for å nevne noe. Over en tredjedel av de spurte hadde negative eller svært negative holdninger og forestillinger i forkant av etableringen av tilbudet. Undersøkelsen til Arens (1993) forholder seg til NIMBY i retrospekt, hvorpå en undersøkte hva 75 naboer mente noen få år etter opprettelsen av botilbudet. Resultatene viser at kun 2% fremdeles var negativ eller svært negativ til etableringen. Samtidig vises det til en økning av dem som er positive til botilbudet. Utsagn underbygger endringene i holdninger som « *It's nothing like I thought it would be* » og « *They're more sane than the other people walking the neighborhood* » (Arens, 1993 s. 240).

Et annet funn i denne undersøkelsen som viser NIMBY- holdninger som handler om det planleggingsfaglige, er en nabo som opprinnelig hadde vært meget negativ, uttalte at nabolaget aldri hadde en mulighet til å mene noe om etableringen: « *It's the way they do it that upsets people. We didn't have any say in it what-soever...* ». (Arens, 1993 s. 240)

Eksempelet sees i sammenheng med naboers spørsmål til planleggerne allerede på folkemøtet i forkant an naboskapet, og om de kunne garantere for naboenes sikkerhet. For dem som skal planlegge og etablere slike tilbud er det utfordrende å svare på slike spørsmål på en tilfredsstillende måte. Samtidig er spørsmålet et uttrykk for den frykt og skepsis som man kan ha når man ikke har hatt et slikt naboskap før. Utsagnet i sitatet gjengitt over, retter seg mot de ansvarlige eller beslutningstagerne, som peker mot en relevans mot det planleggingsfaglige og sånn sett noe av bakgrunnen også for min oppgave. Det er altså av betydning hvordan man som beslutningstager og planlegger møter motstand, og hvordan man gjør dette vil kunne ha betydning for hvordan naboskapet videre forholder seg til motstanden.

Mye av innvendingene og forestillingene knyttet til NIMBY handler om negativ prisutvikling eller reduksjon i eiendommers verdi. Arens (1993, s. 241) sin studie er tydelig på at det ikke er noen grunn til å frykte dette. Studien viser etter gjennomgang av salg av bolig og kjøp innenfor en relevant radius at det har ingen betydning for boligens verdi. Studien konkluderer også med at overveldende mange mener at naboskapet betraktes som godt og at de ikke har hatt noen problemer.

På samme måte som Arens (1993) sin studie fokuserer på å si noe om hva naboene mente en gitt tid etter at motstanden meldte seg, ønsker jeg også å belyse noe av dette temaet rundt NIMBY, sett i lys av de erfaringer som nabolaget rundt MO-senteret Nesttun uttaler.

NIMBY-teori legger til grunn at det er noe ved noen grupper mennesker som er vanskelig eller problematisk, som utløser NIMBY-reaksjoner, redsel, skepsis og lignende. For

å beskrive noen kjennetegn ved rusavhengige finner jeg det relevant å trekke frem teori om stigma. Kunnskap om stigma er et vesentlig bakteppe for mitt fokus på NIMBY og noe av selve grunnlaget for at NIMBY-reaksjoner kan oppstå.

2.2 Stigma

Erving Goffmann definerer begrepet stigma i boken «Stigma- Om afgiverens sociale identitet» (Goffmann 2014, s. 20) gjengitt slik: *«en egenskap, der er dybt miskrediterende og forstås bedst som en diskrepans mellem en persons tilsynelatende og faktiske sociale identitet.»* I et beskrivende eksempel bruker Goffmann begrep om stemping, eller å bli stemplet som forklaring i kombinasjon med det innholdsmessige som er diskrediterende, nedverdiggende eller lignende. Det er uoverensstemmelsen (diskrepans) mellom det faktiske og det tilsynelatende som også oppleves som vesentlig i forståelsen.

Goffmann (2014) beskriver en persons tilsynelatende identitet til å inneholde antagelser basert på førsteinntrykk. Førsteintrykk er ofte forestillinger om andre som vi baserer på utenforliggende forhold som en kanskje ikke er klar over selv, eller blir klar over før en spør seg selv spørsmål om dette (Goffmann. 2014 s. 44). Slike forhåndsbedømminger og forventninger er noe av grunnlaget for den tilsynelatende sosiale identitet.

De egenskaper, kvaliteter og handlinger som en person faktisk gjør eller uttaler er noe av grunnlaget i det som kalles den faktiske sosiale identitet. Uoverensstemmelsen mellom den tilsynelatende og den faktiske sosiale identitet er kjernen i Goffmans beskrivelse av stigma.

2.2.1 Stigma og rusavhengige

Charlie Lloyd har gjort en litteraturstudie med fokus på stigma og rusavhengige i «The stigmatization of problem drug users: A narrative literature review» (2013). Han viser til en gjennomgang av 185 artikler med søke-ord knyttet til rusavhengige og stigma. Lloyd er tydelig på at stigma og stigmatisering av rusavhengige har en dyptliggende innvirkning på de rusavhengiges liv og deres mulighet til bedring eller endring (Lloyd, 2013 s. 85). Studien tar også til orde for behovet for å minske frykten knyttet til gruppen, samtidig som det legges til grunn en holdning og forståelse om at de rusavhengige nok ikke er alene om å ha «skylden» for deres tilstand. Resultatene av undersøkelsen (Lloyd, 2013, s. 86) vektlegger at det er vanlig at folk flest har stigmatiserende holdninger ovenfor rusavhengige. Grunnlaget for stigmatiseringen knyttes spesielt til injiserende rusbruk, fare og skyld. Lloyd (2013) trekker frem oppfattelsen som mange har om den desperate og farlige rusavhengige som ikke stopper

for noe kriminelt for å finansiere sin avhengighet. Opplevelsen av fare settes i sammenheng med oppfatninger om at de rusavhengige er skyld i sin egen tilstand selv og at de selv har det fulle ansvar for at de er blitt rusavhengige og dermed selv satt seg i situasjonen de er i. Lloyd (2013, s. 92) trekker også frem media som en bidragsyter for opprettholdelsen av stigma, hvor media har en tendens til å forfølge saker knyttet til frykt eller fare, hvor effekten ofte er forsterkende og dermed ytterligere stigmatiserende. Samtidig oppleves det som viktig når det uttrykkes at media ikke vanligvis lager frykt og fare som tema knyttet til en gruppe dersom det ikke er noe fare eller frykt der fra før.

Djupvik (2001, s.8) beskriver stigma som et både folkelig og faglig uttrykk, hvor noe av essensen knyttes til det som han kaller «stammetilhørigheten». I en slik forståelse retter en fokuset mer mot gruppen, en enkeltindividet, mens på den annen side kan enkeltindividet stemples til en gruppe gjennom andres assosiasjon til gruppen. En slik stempling eller assosiasjon vil da også i en slik sammenheng innebære et negativt innhold. Stigma knyttes også til noe som oppleves som pinlig, skamfullt eller nedverdiggende. Å tilhøre en gruppe som har slike kjennetegn vil kunne for mange oppleves stigmatiserende. For mange som har rusproblemer vil nok begrepet om stammetilhørigheten til Djupvik (2001, s.8) kunne være gjenkjennbar, uten at man opplever seg selv som karakteristikaene for stigmaet som gruppen innehar, men likefullt som et tilhørende medlem av gruppen med alt som det innebærer.

2.2.2 Stigma og holdninger

Noe av det som ligger til grunn for den adferd en gjør eller uttrykker på andre måter er ens holdninger. En måte å definere holdninger på er «*En holdning er en spesiell tilbøyelighet til å reagere på en bestemt måte overfor andre mennesker ting eller hendelser.*» (Håkonsen, 2014, s. 185). Definisjonen legger til grunn at holdninger består av flere deler, både følelsesmessige, adferdsmessig og kognitiv del (Håkonsen,2014, s. 186). Holdninger er ofte noe som er dypt forankret hos hver og en av oss, og at det som oftest da er tidkrevende og omfattende prosesser som skal til for å endre ens holdninger.

I denne studien velges det ikke å vektlegge teori om holdninger noe videre, men velger allikevel å ta med denne definisjonen av begrepet ettersom holdninger henger tydelig sammen med teori om på NIMBY og stigma.

Sammenkoblingen mellom stigma og holdninger er på den ene siden at ens holdninger vil være med å danne grunnlag for hvordan man forstår andres handlinger. Dersom ens holdninger er preget av stigma er det grunn til å hevde at dette også vil kunne synes i

undersøkelser som omhandler stigmatiserte grupper, som rusavhengige. Ulike og kanskje motstridende holdninger er også noe av grunnlaget for en kompleks forståelse av NIMBY, som jeg skal redegjøre mer for i studien.

Sammenhengen mellom holdninger og erfaringer var også noe av grunnlaget for en del av undersøkelsen i denne studien.

2.3 Oppsummering utvalgt teori.

Hovedteorien i studien er NIMBY og kapittelet viser hva som menes med begrepet ved å se på Dear (1992) sine beskrivelser av frykt og hva motstanden handler om.

Schively (2007) fokuserer på at NIMBY er et komplekst fenomen som krever mer forståelse enn at noen er positive og andre negative. Scally beskriver også viktigheten av å forstå kompleksiteten ved NIMBY for å kunne forstå hva som ligger bak motstand og reaksjoner. Jeg har også valgt å fokusere på teori om stigma. Goffman (2014) beskriver stigma med fokus på betydningen av uoverensstemmelsen mellom det faktiske og det tilsynelatende. Denne betydningen av stigma legges til grunn, før jeg vektlegger Lloyd (2013) sine kjennetegn ved gruppen rusavhengige. Kunnskap om stigma og kjennetegn ved brukergruppen er et viktig bakteppe for den analyse og drøfting som skal gjøres med de data som studien har samlet inn.

I min søken etter å fordype meg i særlig teori om NIMBY, er det nødvendig å erkjenne at studien kunne muligens blitt styrket ved å se enda mer etter nyere NIMBY-studier for å vurdere bruk av nyere teori. Samtidig har jeg et tydelig inntrykk av at de utvalgte bidragsyterne har høy annerkjennelse og har publisert mye om temaene, noe som gir dem en relevant plass når en skal velge teori. Jeg har avgrenset studiens teoretiske grunnlag til i all hovedsak å dreie seg om NIMBY og stigma. Det er med erkjennelse jeg ser at studien kunne vært styrket også med et sterkere fokus på teori om holdninger, ettersom det er et viktig tema for studien.

3. Metode

I dette kapittelet skal jeg redegjøre for valg av metode. Jeg vil fokusere på de valg jeg har gjort knyttet til bruk av spørreskjema, forklare hvilke tanker som ligger bak spørsmålene som er stilt og videre hvordan jeg har behandlet de data jeg har samlet inn. Jeg velger først å plassere meg selv i forskningsprosessen og noen refleksjoner rundt dette.

3.1 Refleksjoner om egen posisjon ved metodevalg

Et viktig tema for min undersøkelse har vært bevissthet og valg knyttet til den posisjon jeg har. Som leder av MO-senteret Nesttun hvor jeg har vært den ansvarlige for avgjørelser og etablering av senterets drift er det vanskelig å komme unna at egen person i denne forskningen må adresseres. På den ene siden har jeg god oversikt over senterets historie, samtidig har jeg også deltatt på møter, vært synlig i aviser og lignende knyttet til senterets drift og eksistens. Med dette som grunnlag var det vanskelig å se for seg at kvalitative intervjuer ville kunne gjøres av meg selv, ettersom nok mange av de mulige respondentene ville kunne opplevd det vanskelig å være helt ærlig, eller vanskelig skapt en intervjusetting som innbydde til den gode samtale. Dette førte meg inn på valget om å bruke en kvantitativ metode til å samle inn både kvantitative og kvalitative data. Noe av fordelen ved å velge en slik metode var at jeg kunne nå mange flere enn ved intervjuer. Samtidig vurderte jeg det som en fordel at respondentene kunne på egenhånd svare på de gitte spørsmålene uten at jeg var til stede, noe jeg i ettertid tenker også har vært en fordel.

En del av metodevalget ledet til nødvendigheten av å stille så åpne spørsmål som mulig. Det å formulere spørsmål som ikke hadde skalaer med å være fornøyd, redd, engstelig eller lignende ble viktig for meg. Med åpne spørsmål ble det da også enda tydeligere for meg hva som skulle være hovedfokuset i undersøkelsen, nemlig fokuset på erfaringer. Erfaringer kan være så mye, og det å be om naboers erfaringer legger opp til at dem kan svare med det fokus de vil. På denne måten fikk jeg også gjort øvelsen om å ikke stille ledende spørsmål, spørsmål som kunne blitt opplevd som fordelaktig for meg som leder av senteret for eksempel. En slik etisk refleksjon har vært nødvendig og utviklende for mitt metodevalg. Med en åpenhet om egen posisjon, med fokus på å stille åpne spørsmål og fokus på den etiske dimensjonen vil jeg hevde at utgangspunktet for å skaffe seg pålitelige data var til stede og på den måten styrke dataenes reliabilitet. Disse refleksjonene ble avgjørende for det endelige designet og valg av metode, nemlig søken etter kvalitative data i en kvantitativ metode.

3.2 Blandet design; Kvalitative data i en kvantitativ metode

Grønmo (1996, s.73) beskriver forholdet mellom kvalitativ og kvantitativ metode med fokus på hvilken form innsamlet data har. De kvantitative data kjennetegnes ved mengdetermer eller tallmateriale, og all annen innsamlet data regnes å være kvalitativ (Grønmo, 1996 s. 74). Litt av hovedpoenget med å forklare metodene så banalt og enkelt er å synliggjøre at et slikt synspunkt også legger opp til at sosiale fenomen kan både ha kvalitative og kvantitative aspekter ved seg og dermed behov for ulike måter å samles inn på. Grønmo (1996, s 75) skisserer en skala hvor ytterpunktene av data fra den ene siden kategoriseres som kvantitative med metriske data, mens på den annen siden kvalitative data uttrykt ved tekst. Imellom ytterpunktene på en slik skala befinner det seg ulike data som beskrives som komplementære med egenskaper som utfyller hverandre.

Bukve (2016 s.147) viser til at 15 av 19 definisjoner av «mixed methods» sier at blandede metoder er slike som kombinerer bruk av kvantitative og kvalitative metoder, og skillelinjene mellom det kvalitative og kvantitative ikke lenger er så tydelig, og i så måte representerer bruken av blandede design et paradigmeskifte hva angår å reindyrke den kvalitative eller den kvantitative metode. Med kunnskap om dette, utarbeidet jeg spørsmål i et spørreskjema som har innhentet data på begge sider av denne skalaen, men hovedsakelig med komplementære egenskaper, slik jeg vil vise i analyse og resultatdelen.

3.3 Spørreskjema

Spørreskjema som ble utarbeidet var i all hovedsak teoristyrte. Med dette mener jeg at spørsmålsformulering og fokus i undersøkelsen har bakgrunn i å utforske innholdet i utvalgt teori. Spørreskjemaet ble lagt ut digitalt på nettskjema.no. Spørreskjemaet ble sammen med tilhørende informasjonsskriv sendt til godkjenning hos SIKT- kunnskapssektorens tjenesteleverandør (tidligere NSD), se vedlegg 1. Godkjenning ble gitt 20.04.2022 (vedlegg 2) Følgende variabler ble valgt for å si noe om hvem som var deltagerne:

- Egen rolle når en svarer, som å være privatperson, representant for frivillig organisasjon eller fra bedrift
- Lengde på naboskap
- Alder og folkeregistrert kjønn

Foruten de bakgrunns-kartleggende spørsmål ble der stilt åpne spørsmål med hovedfokus på erfaringer med naboskap, herunder fokus på tanker i forkant og deretter ulike innfallsvinkler for å fange opp erfaringer. De åpne spørsmålene ble designet slik at naboene kunne svare med tekst. I alt bestod spørreskjemaet av femten spørsmål. På de åpne spørsmålene ble det ikke oppgitt begrensninger for antall ord i skjema. Å plassere de åpne spørsmålene like etter de kartleggende spørsmålene var også gjort bevisst, for på den måten å ikke lede oppmerksomheten eller fokus mot temaer som jeg selv hadde valgt på forhånd. Plassering av spørsmålene i spørreskjemaet ble i så måte et viktig metodisk grep for å legge til rette for at spørsmålene skulle oppleves så åpne som mulig. Denne tanken var også med i utformingen av informasjonsdelen og innbydelsen til å delta i undersøkelsen, nemlig å ikke legge hverken et positivt eller negativt inntrykk fra starten.

Spørreskjemaets siste del inneholdt påstander knyttet til MO-senteret Nesttun, brukergruppen og holdninger knyttet til temaet i undersøkelsen. Bakgrunn for dette valg handler om å se etter sammenhenger mellom holdninger og NIMBY-fenomener og de erfaringer som naboene skildrer. Teori om NIMBY har jeg gitt spesiell oppmerksomhet i denne studien siden den beskriver fenomener om motstand, holdninger og erfaringer. Hvorvidt det er sammenhenger mellom erfaringer og holdninger knyttet til et tema er noe av essensen i NIMBY-teori, og det er med dette som bakgrunn jeg valgte å stille spørsmål til naboenes holdninger til temaet. Sagt med andre ord var påstandsspørsmålene ment å fange opp tendenser om holdninger knyttet til NIMBY. Spørreskjemaet hadde også et spørsmål hvor man ble bedt om å bruke kun et ord på å oppsummere naboskapet. Dette var et forsøk på å sammenfatte erfaringer, men ble også brukt et verktøy for å se hvorvidt jeg har klart å forstå de åpne svarene riktig i analysen.

Målgruppen for hvem som kunne besvare lot jeg være opp til respondentene selv. Både i rekruteringsflyer til deltagelse (vedlegg 3) og i infoskriv brukes begrepet om nærmiljø, nabo og naboskap. Jeg valgte å legge til grunn at naboskap er noe en selv kan vurdere. Å begrense nabolaget til kun utvalgte adresser vurderte jeg som for snevert, samtidig som å angi en tenkt ytre radius også var vanskelig. Hovedformålet med undersøkelsen er å fange opp erfaringer, og med dette som utgangspunkt landet jeg på at dersom en opplever seg selv som nabo, er det tilstrekkelig til å være i målgruppen for undersøkelsen. Men å inkludere nær sagt hvem som helst i en slik undersøkelse er potensielt ikke bare positivt. Jeg kan ikke utelukke at det er personer som har svart som ikke er naturlig å tenke tilhører nabolaget eller en utvidet forståelse av nabolag. I det videre analysearbeidet og gjennomgang av datamaterialet var dette temaer som jeg også måtte være på utkikk etter.

Altså er overvåkenhet ovenfor svar som åpenbart ville tilkjennegi at man har andre hensikter ved å svare enn i form av å være nabo eller tilhøre nabolaget.

Med en slik tilnærming til utvalget er det også vanskelig å si noe om hvor nært naboskapet er, og hvor de ulike bor. Slik info ble vurdert å være i strid med prinsippet om full anonymitet og dermed ikke ønskelig. Spørreskjemaets infodel i starten av skjemaet var tydelig på at dersom man anså seg selv som nabo, ville man kunne delta. Det gikk også tydelig frem hva som var hensikten med undersøkelsen, nemlig å fange opp erfaringer fra nabolaget.

En kritikk ved å gå så bredt ut og dermed ikke ha et tydelig avgrenset utvalg, vil kunne føre til at det vil være vanskelig å si noe om hvor representative svarene er for nabolaget, når man ikke har definert hvor stort eller hvor mange som tilhører dette nabolaget. Jeg kommer mer inn på dette tema i analysekapittelet.

3.4 Rekruttering og utvalget

Med bakgrunn i den åpne tilnærmingen til utvalget valgte jeg også en åpen tilnærming til hvor jeg har rekruttert fra. Jeg er klar over at ved å rekruttere slik som vist, ville jeg potensielt nå flere aktuelle i nabolaget flere ganger. Dette ble vurdert som en fordel, med tanke på å minne folk på å svare på undersøkelsen. Derfor ble også rekruttering gjort på ulike dager, for å fange oppmerksomheten flere ganger og på den måten håpe at flere tok seg tid til å svare.

Overskriften på flyer «nabo med MO- senteret Nesttun?» brukte jeg bevisst for å tiltrekke undersøkelsen dem som opplever seg som nabo, og på den andre side utelukke dem som ikke opplever seg som nabo. Det endelige svaret på dette vites ikke, men finner det relevant å trekke dette frem i redegjørelsen av valgene rundt rekruttering.

Følgende utvalgte steder har jeg henvendt meg til og rekruttert deltagere fra.

Nettsteder: Etter søk på grupper på Facebook, fant jeg tre aktuelle grupper som jeg i forkant henvendte meg til og fikk godkjennelse av administrator for å legge ut invitasjonen.

- Gruppen «Fanafolket» på facebook. En side for dem som bor i bydelen hvor MO-Senteret ligger. Gruppen har i overkant av 13.300 medlemmer.
- Gruppen «Vi som bor på Apeltun, Skjold og Nesttun området». Gruppen har i overkant av 2.100 medlemmer.
- Gruppen «Midtunhaugen». En lukket kommunikasjonsplattform for dem som bor på Midtunhaugen. En adresse som er blant de nærmeste til MO-senteret og dermed kanskje mest aktuell. Pr 24 mai 2022 hadde gruppen 186 medlemmer.

Nøkkelaktører i nærmiljøet: Med god kjennskap til nærmiljøet på Nesttun henvendte jeg meg til noen av de kanskje mest sentrale for å distribuere flyer.

- Midtun skole: Barneskole med nesten 400 elever. Skolens beliggenhet er en av de nærmeste naboene, kun få minutter å gå. Mange av barna som går der har skolevei forbi MO-senteret. Rektor godkjente utdeling av flyer som «ranselpost» og fikk levert 400 flyere 13 mai, for utdeling den 16 mai.
- Aktivitetshuset Sesam: Ligger et par hundre meter fra MO-senteret og driver blant annet åpen barnehage, tilbud for psykisk syke, samt drifter eldresenter og huser frivillige organisasjoner. Aktivitetshuset sa ja til å henge opp flyer hos dem.
- Birkeland kirke: Ligger et stenkast fra MO-senteret. Kirken svarte ja til å gjøre flyer tilgjengelig for publikum hos dem.
- Nesttun sentrum: en organisasjon som samler og organiserer de aller fleste næringsdrivende på Nesttun. Leder for organisasjonen videreformidlet flyer til 7 grunneiere, 49 butikker og 34 foretak (samtlige virksomheter på Nesttun)

Utdeling av flyere i postkasser:

Kvelden før undersøkelsen åpnet ble der utlevert ca 400 flyere i postkasser til naboer som bor rundt nærliggende områder til MO-senteret Nesttun, med et inklusjonskriterie på adresser som har antatt naturlig ferdsel forbi MO- Senteret Nesttun, herunder området Midtun.

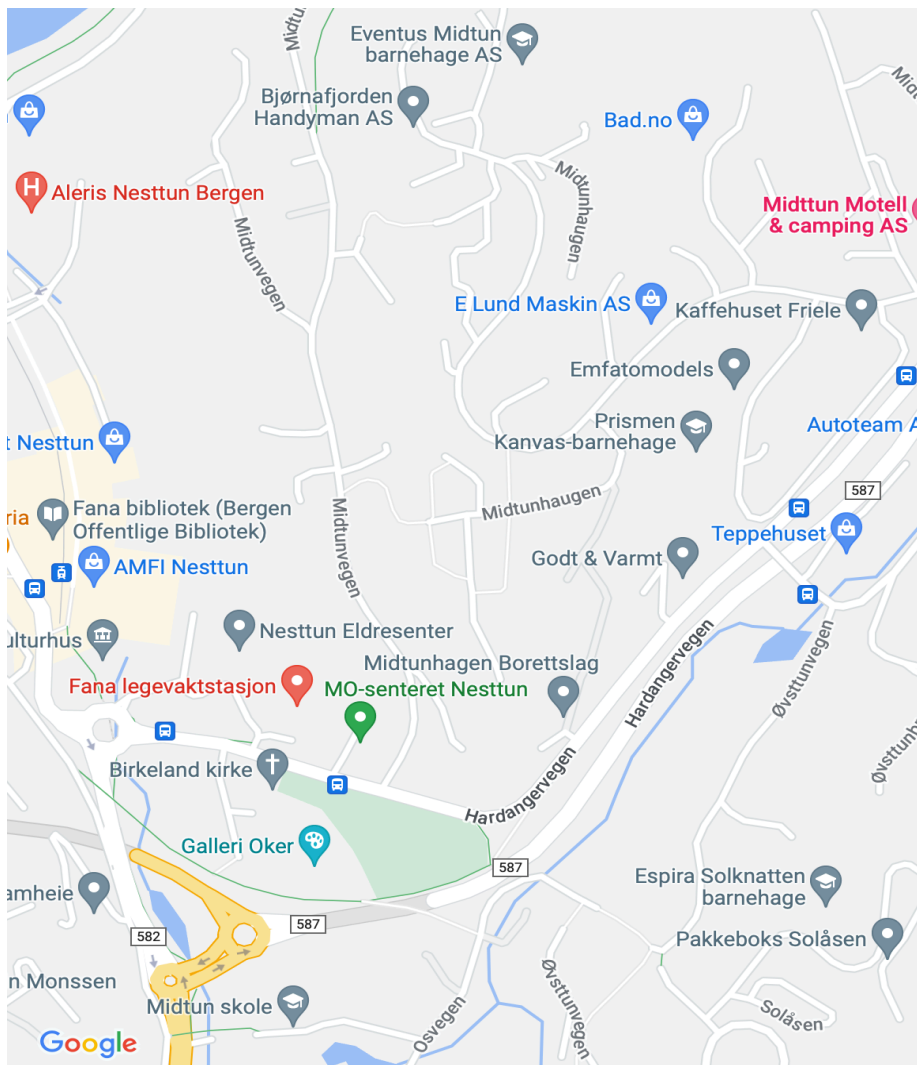
Undersøkelsen var åpen i perioden 09.05.2022 – 31.05.2022. Da undersøkelsen ble stengt hadde det kommet inn 151 svar.

Ettersom jeg valgte å gå bredt ut med en invitasjon slik jeg gjorde, er det også vanskelig å se for seg hvor mange av et nabolag som har svart, men kanskje ikke helt umulig.

Min egen hypotese rundt hvem jeg antar har svart begrunner jeg med det som Smith (1981) uttrykker som et universelt fenomen, nemlig at jo nærmere en befinner seg som nabo jo større er sannsynligheten for at en ytrer motstand. Overført til egen innsamling av data handler hypotesen om at jo nærmere en bor og dersom man ferdes forbi MO- senteret anser jeg sannsynligheten for at slike naboer har svart som forhøyet. Det er stor usikkerhet knyttet til denne hypotesen, men jeg velger likefullt å ta den med. Ut fra den infrastruktur som er rundt nabolaget rundt MO-senteret er det med bakgrunn i hypotesen nærliggende å tro at

majoriteten av respondenter bor like ved eller går selv forbi senteret, eller har barn som bruker gangvei til skole, fritidsaktiveter og lignende. Mange av svarene i undersøkelsen bygger også opp under dette inntrykket ved å oppgi lokale data hvor en får et inntrykk av at dem er bosatt i nærheten av MO-senteret. Jeg leverte ut ca. 400 flyere i postkasser på Midtun. Alle disse adressene tilhører skoledistriktet Midtun Skole, som ligger bare få hundre meter unna MO-senteret. De fleste av dem som bor på Midtun og som bruker bybanen eller handlesenteret eller handlegaten på Nesttun vil naturlig ta seg forbi på fortau i Midtunvegen og Hardangervegen som passerer MO-senteret.

Studien kartlegger ikke hvor en bor, eller hvor nært naboskapet er, dermed blir oppgitte hypotese ikke noe som videre kan vektlegges.

Figur 2: Utsnitt av Nesttun og Midtun. (Kilde: google maps)

Utsnittet fra kartet over Nesttun viser MO- senteret, Midtun skole, Birkeland kirke og Amfi Nesttun som er handlesenteret på Nesttun og bybanestoppet. Midtunvegen som går like forbi MO-senteret er hovedfartsåre for fotgjengere bosatt på Midtun. Det grønne området ved Birkeland Kirke er kirkegård som også brukes som snarvei for skolebarn om skal til Midtun skole.

Når en ikke vet utgangspunktet for hvor mange som kunne svart vil dette kunne gjøre noe med validiteten i studien. Grunnlaget med 151 svar representerer ikke et helt nabolag, når nabolaget ikke er definert. De kan heller ikke snakke på vegne av et nabolag. Når det er sagt vil 151 svar kunne si noe om hvilke erfaringer disse 151 har hatt, og i så måte er antallet da heller ikke ubetydelig.

Grunnlaget for å vurdere hvor representative svarene er det dermed en viktig faktor når jeg senere skal beskrive hvor overførbare dataene i undersøkelsen er og hvordan de vurderes med tanke på validitet og reliabilitet. Jeg kommer mer inn på dette i drøftingskapittelet.

3.5 Dataanalyse. Systematisk tekstkodensering

Datamaterialets hovedmengde i denne undersøkelsen er kvalitative. Dataene knytter seg da til fire åpne spørsmål, samt to åpne oppfølgingsspørsmål. De øvrige dataene er kvantitative og er hentet inn ved avkrysningsspørsmål i spørreskjemaet. De kvalitative dataene er ikke rike i den form at de går i dybden, men de belyser et mangfold av meninger knyttet til temaet. Etter søken på en hensiktsmessig metode for analyse valgte jeg å benytte meg av en analysestrategi som er inspirert av Malteruds (2017) systematiske tekstkodensering. En metode som egner seg best når man har data fra flere deltagere og hvor dataene er rike. Metoden egner seg godt til kvalitative intervjuer. Selv om dataene i min undersøkelse ikke kan betegnes som like rike som ved intervjuer, finner jeg likefullt metoden som en viktig inspirasjonskilde for den analyse som jeg har gjort. Hovedgrunnen til dette valget handler om essensen som Malterud beskriver er «*systematisk tekstkodensering en pragmatisk metode for tematisert tverrgående analyse av kvalitative data*» (Malterud 2017, s.97). Jeg tar utgangspunkt i Malteruds fire faser for analyse på denne måten:

I første fase av analysen dreier det hele seg om å få et helhetsinntrykk av datamaterialet som er kommet inn. På de åpne spørsmålene i skjemaet hvor en med fritext kunne svare det man ville, satt jeg igjen med et datamateriale på 18.930 ord. Altså en betydelig mengde data fordelt på 151 respondenter. Etter gjennomgangen av alle svarene på disse åpne spørsmålene satt jeg igjen med mange inntrykk, fra dem som hadde opplevd

naboskapet som grusomt til dem som synes det hadde vært utelukkende positivt. Denne første fasen handler også om å vurdere mulige temaer som kan representere helheten. Det ble her ganske tidlig klart at det var mange ulike erfaringer, som jeg kunne se for meg å dele inn etter ulike kategorier. Det er i denne fasen også viktig å holde et fugleperspektiv slik at man på den måten kan gå videre i neste fase.

De foreløpige temaene som dukket opp var at det fremsto som om det var en slags skala hvor de ulike naboene med ulik styrke beskrev hvor dårlig, bra eller likegyldig erfaringen med naboskapet hadde vært.

Den neste fasen av analysen handlet om å identifisere de meningsbærende enhetene, eller prøve å kode det som er relevant. I mitt datamateriale var dette tidkrevende, men en veldig nyttig prosess. Med hovedfokus på å trekke ut essensen i hvert svar laget jeg ulike kodegrupper, brukte ulike fargekoder for å holde orden, men viktigst prøve å fange innholdet i tekstmaterialet. Jeg leitet blant annet etter nøkkelord for å prøve å forstå innholdet i svarene best mulig: Nøkkelordene ble også utgangspunkt for å beskrive de erfaringer som kom frem. Dette førte meg til ulike kodegrupper for hvert svar. Kategorien fikk litt ulike overskrifter, men med relativt likt innhold på de ulike spørsmålene. I denne fasen ble kategoriene seende slik ut:

- De skeptiske, utrygge, redde, bekymrede og urolige
- De nøytrale
- De negative
- De positive
- Dem med beskrivende hendelser eller praktiske kommentarer som må forståes sammen med helheten.

Etter å ha kodet og leitet etter de meningsbærende enhetene, samt plassert datamaterialet i henhold til dette, ble neste fase tekstkodensering.

Malterud (2017, s.105) beskriver denne prosessen som igjen å se på kodegruppene og leite etter sammenhenger og hva som går igjen, for på den måten å kunne sammenfatte eller prøve å samle så mye av det relevante i kunstige sitater. Disse kunstige sitatene skal prøve å oppsummere noe av det som hyppigst går igjen, eller fremstår som noe av essensen i hver kategori. Eksempler fra mine egne kondensat kommer til uttrykk slik:

Fra kodegruppen «negativ»: *«Det er fullstendig uforsvarlig å legge et tilbud for rusavhengige like ved skolevei og der hvor barn ferdes. Nærmiljøet er blitt mer utrygt for alle, det er mer hærverk og forsøpling, men viktigst av alt det går utover barnas trygghet»*

Eksempel fra kodegruppen «dem med beskrivende hendelser eller praktiske kommentarer ...»:

«Det har i all hovedsak gått greit. Det er fint at de har fått et tilbud, men vi opplever samtidig at det er blitt flere innbrudd og er vitne til en del uønskede hendelser og adferd fra brukergruppen, noe som resulterer i at det går utover opplevelsen av trygghet, mest med tanke på barna»

Den fjerde og siste delen av Malteruds metode handler om å sette brikkene sammen igjen, eller rekontekstualisere det hele (Malterud, 2017 s. 108). Noe av essensen er å formidle sammenfatningen som viser lojalitet mot det som er kommet frem fra naboene, men samtidig viser tydelig egen tolkning som forsker i prosessen. Etter å ha fullført denne delen av analyseprosessen, satt jeg igjen med følgende hovedfunn:

- 1) Negative erfaringer som samsvarte med ens forventninger.
- 2) Positive erfaringer og utfordringene.
- 3) Erfaringer og frykten for hva barna utsettes for.

Jeg finner det riktig å presentere disse funnene videre i resultatkapittelet i kombinasjon med den kvantitative delen av resultatene. En del av kjennetegnene ved systematisk tekstkodensering som analysemetode er at den er særlig hensiktsmessig for å behandle rik eller omfattende datamaterialet fra for eksempel intervjuer. Ved å anvende spørreskjema blir ikke dataene like rike som ved intervjuer og omfanget av mengde tekst er ikke den samme som dersom man hadde snakket med personer om dette. Samtidig kan man se for seg at ved å ha en metode hvor man selv må skrive svarene, vil en kanskje kunne komme raskere til essensen av det som er viktig for dem som har svart og at man blir mer poengtert i sine svar. En fordel ved å kombinere metoder er at det styrker studiens validitet ved at flere får bidradd istedenfor noen utvalgte få, som ville vært alternativet med intervjuer.

Siden jeg anvender en blandet metode vil jeg før jeg viser til resultatene beskrive prosessen som handler om de kvantitative dataene og måten jeg har kombinert disse metodene.

3.6 Triangulering; kvantifisering av de kvalitative data

Bukve (2016, s.151) kaller samtidig analyse av ulike data og metoder for triangulering. Det er altså en sammenheng mellom å velge et blandet design og gjennomføre analyse av både kvalitative og kvantitative data, ved triangulering. Grunnlaget og styrken i å velge et slikt analysedesign beskriver Bukve slik: «*Triangulering ved å analysere data med ulike metoder samtidig handlar om å auke intern og ekstern validitet, om å trekke meir pålitelege slutningar om samanhengar i materialet og å kunne generalisere på meir forsvarleg vis.*» (Bukve, 2016 s. 148).

Etter analysen med å plassere svar i ulike koder fant jeg det også relevant å se på størrelsene på de ulike kodegruppene opp mot essensen av de meningsbærende enhetene i den kvalitative analysen. En fordel ved slik kombinasjon av metoder er å se på innholdet i kombinasjon med størrelser for å kunne være med å bygge opp under den foreløpige kvalitative analyse.

Med dette som bakgrunn gikk jeg igjennom alt materialet i all hovedsak i to grupper.

Den ene gruppen data hentet jeg fra avkryssingsspørsmålene, alt fra kartleggende info om respondentene til spørsmålene med fokus på holdninger der de skulle ta stilling til gitte påstander. Disse spørsmålene var uproblematisk å telle opp og lage seg oversikt over, som også vil bli presentert i resultatkapittelet.

Den andre gruppen som jeg har valgt å kvantifisere er antall svar på hvert spørsmål som endte opp i de ulike kodegruppene. Når dette var gjort gav det meg også et overblikk på datamaterialet som igjen kunne si meg noe om de funn jeg hadde gjort ved å bruke systematisk tekstkodensering. Å veksle mellom disse to metodene etter først å ha gjort seg opp en mening om innholdet slik beskrevet i forrige avsnitt, vurderer jeg at har gitt meg et enda sterkere overblikk og en større trygghet på at de resultater jeg har funnet er fundamentert ikke bare i det tekstlige, men og underbygget av mengden svar med likelydende innhold.

Samtlige svar ble gjennomgått og har blitt tilhørende en kodegruppe. Noen naboer har på noen spørsmål ikke svart, eller svart slik at det har vært vanskelig å finne hva som egentlig menes. Ved slike tilfeller har jeg prøvd å se til helheten i de øvrige svarene for å finne ut om jeg kan finne noe mønster i foregående svar, for på den måten å avgjøre tvil. Derom tvil eller usikkerhet rundt dette var vanskelig å avgjøre laget jeg egen kodegruppe for dette.

Spesielt den siste og avgjørende del av Malteruds metode gjorde jeg parallelt med å se på funn jeg hadde gjort ved å kvantifisere datamaterialet. Dette var også en tidkrevende prosess som over tid igjen førte til en god oversikt og en nærhet til materialet.

3.7 refleksjon av metodevalg

Jeg vil her trekke frem noen av de metodiske valg som styrker studien, samt vise noe av studiens svakheter som knyttes til metodevalg.

Å ikke avgrense nabolaget på Nesttun slik som denne studien har gjort fører til at det er vanskelig å generalisere og vurdere overførbarhet ved de resultater som studien viser. I ettertid kunne jeg vurdert å finne andre løsninger på dette området som hadde styrket denne delen av dette valget.

Opgitt hypotese om hvem av naboene som har svart kan heller ikke benyttes vitenskapelig. Grunnlaget for i det hele tatt å ta dette med er for å ha åpenhet også rundt svake sider ved metodiske valg og egne antagelser, og eneste gevinsten ved dette er at åpenhet vil kunne gi troverdighet rundt forhold ved studien, selv om de vurderes som svake.

Valg av analyse brukes si størst grad av dem som gjennomfører kvalitative intervjuer med rike tekstdata. Etter å ha gjennomført analysen vurderer jeg at metoden for analyse også fungerer bra ved blandet design, særlig ved den delen av analysen hvor jeg så på helheten ved tekst analysen og de funn som den kvantifiserte delen av analysen førte til.

Ved å ha et blandet design og etter å ha gjennomført analyse av datamaterialet vurderer jeg det som en styrke for studien og at dette metodiske valg har ført til en grundig forståelse av naboenes erfaringer som kommer frem, samt noe av hva som ligger bak av holdninger.

4. Presentasjon av resultater

I denne delen vil jeg presentere resultat av analysen av innsamlet data og redegjøre nærmere for hva som kommer frem i de 151 svar jeg har fått inn. Som innledning er det fristende å fritt etter hukommelsen sitere høyskolen i Voldas egen professor Roar Amdam, som i flere forelesninger under dette studie, så klokt formidler; «*Noko kan teljast, men noko må forteljast*». Noe av budskapet i et slikt sitat, handler slik jeg forstår det om noe av essensen i de kvantitative og kvalitative metoder. Et blandet design legger opp til å gjøre litt av begge deler.

Litteraturen om blandet design bruker ulike begrep for å vise hva en kommer frem til. Malterud (2017) bruker begrep om de ferdiganalyserte data som funn og hovedfunn. Det er altså noe en finner ut av via analyse og således omtales det hele som funn. Bukve (2016) gjør et poeng av at det i blandede design er det en glidende overganger mellom de ulike tradisjoner og dermed også begrepsbruk.

Jeg velger å omtale de kvantifiserte dataene som resultater i studien, samt at analysen av de kvalitative data omtales som hovedfunn. Forklart med andre ord består resultatkapittelet av kvantifiserte data fra undersøkelsen og hovedfunn fra tekstanalysen.

De to første underkapitlene tar for seg de rene kvantitative data, altså spørsmålene med avkrysningsalternativer. Spørsmålene som avdekker bakgrunns info om respondentene og noe om holdninger til utvalgte temaer.

I de påfølgende underkapitlene viser jeg med overskrifter de tre hovedfunn jeg fant i tekstanalysen og ved metodetriangulering.

4.1 Hvem svarte på undersøkelsen?

I denne første delen viser jeg resultatene på de innledende, kartleggende spørsmål. Ved å kartlegge disse dataene gir det meg og leseren et visst inntrykk av dem som har svart. Det var flest privatpersoner som hadde svart, men likefullt er det verdifullt og nyttig at representanter for virksomheter og ideelle / frivillige organisasjoner har svart. Flere viktige aktører av Nesttun som nærmiljø og naboer er representert.

De fleste av respondentene (85%) er mellom 18 – 59 år. At representasjonen av dem fra 60 år og eldre er på hele 15 % synes jeg er bra, for å få spredning og en ikke for homogen gruppe respondenter.

Av kartlagt bakgrunnsinformasjon var det stor nysgjerrighet knyttet til hvor lenge de ulike hadde vært nabo. Jeg antok at den største gruppen ville være dem som hadde vært nabo 8 år eller lenger. 56% av dem som svarte oppgav dette, hvilket betyr at andelen av dem som har flyttet til nabolaget også er godt representert. I perioden undersøkelsen pågikk, nærmet det seg åtte år siden opprettelsen av MO-senteret, og bakgrunnen for å undersøke hvor lenge man hadde vært nabo handlet om å se om det var ulike erfaringer fra dem som hadde bodd i nabolaget før MO-senteret var der og dem som flyttet til området etter av MO-senteret ble opprettet. Det var ingenting ved disse forskjellene som utmerket seg på en slik måte at det har fått mer oppmerksomhet i denne studien.

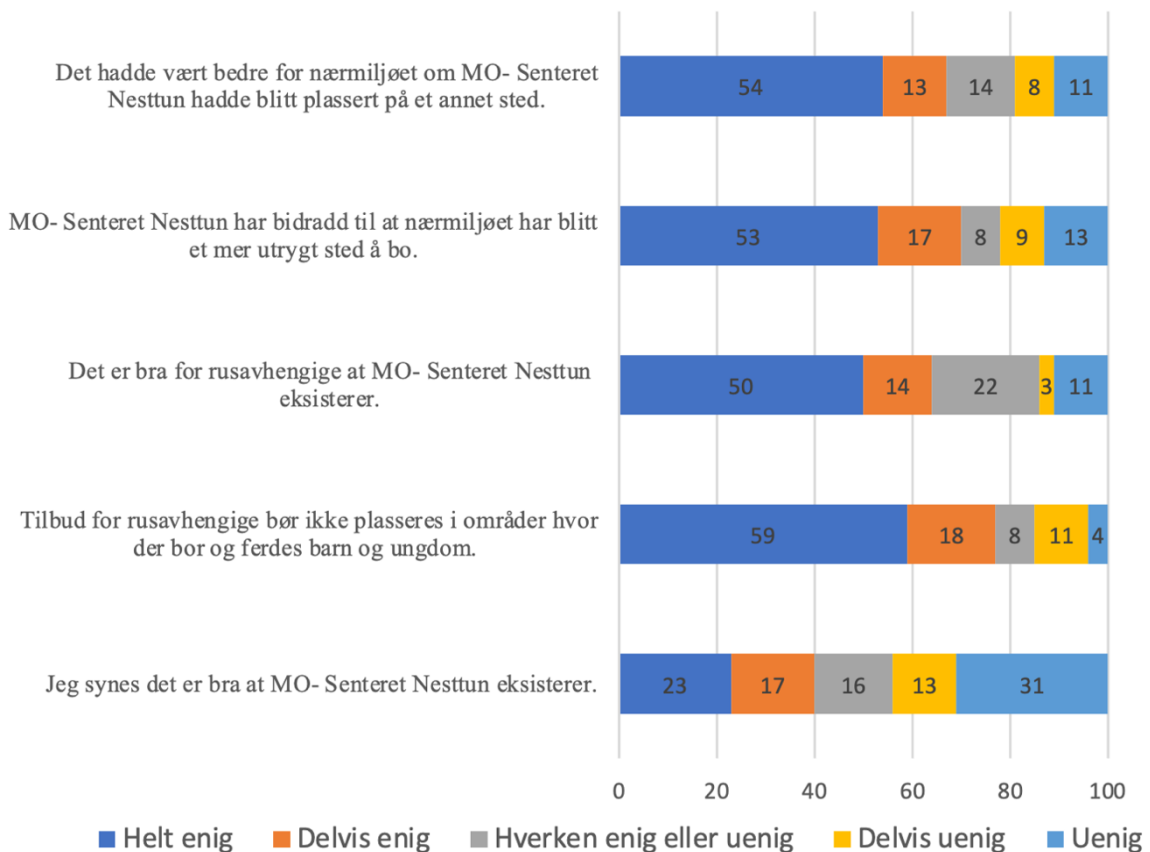
Tabell 1; Oversikt av kartlagt bakgrunnsdata av dem som svarte.

Hvem svarte	Antall	Prosent
Privatperson	132	87,4%
Representant for privat / offentlig virksomhet i nærmiljøet	18	11,9%
Representant for ideell / frivillig organisasjon i nærmiljøet	4	2,6%
Hvor lenge har du vært nabo (alle kategorier)	Antall	Prosent
1-3 år	17	11,2%
4-6 år	31	20,5%
7-8 år	21	13,9%
8 år eller lenger	85	56,2%
Alder på den som har svart	Antall	Prosent
18-39 år	51	34%
40-59 år	76	50,7%
60-79 år	22	14,7%
80 år eller eldre	1	0,7%
Folkeregistrert kjønn på dem som har svart	Antall	Prosent
Kvinne	97	64,7%
Mann	53	35,3%

4.2 Hvilke holdninger har naboene?

Tabellen under viser svarene i sin helhet på spørsmål hvor man ble bedt om å svare det som passer best for seg selv, på en skala fra enig til uenig. De liggende søylene og de ulike fargene viser til hvilken påstand en skulle ta stilling til og hvor mange som har svart på de ulike alternativene. Påstandene ble utformet med bakgrunn i NIMBY-teori, og de holdninger som ligger til grunn ved NIMBY- motstand. Hensikten med en slik utforming var å utforske hvorvidt de holdninger som kommer til uttrykk kunne være med å forklare noe av det som beskrives i NIMBY-teori.

Figur 3; Svar på spørsmål om holdninger (svar i prosent)

I en slik tabell vil en kunne kommentere mange ulike deler. Jeg finner det interessant å trekke frem følgende:

Påstanden som utløser størst enighet handler om påstanden om at tilbud for rusavhengige ikke bør plasseres i områder hvor der bor og ferdes barn. Det er til sammen 77 % som er enig eller delvis enig i dette.

Påstanden om hvorvidt en synes det er bra at MO-senteret Nesttun eksisterer, er den påstanden som utløser minst grad av enighet og sånn sett størst grad av uenighet. Det fremkommer her at til sammen er 40 % enige eller delvis enige i at det er bra at MO-senteret eksisterer, mens det på andre siden er 44 % som er helt eller delvis uenig i påstanden.

Samtidig er det også da 16% som oppgir at de er hverken enig eller uenig. I forlengelse av svaret på den påstanden finner jeg det interessant at 64 % oppgir at de er enige eller delvis enig i at det er bra for de rusavhengige at MO-senteret Nesttun eksisterer. Av dem som er uenig i denne påstanden utgjør denne delen 14 %.

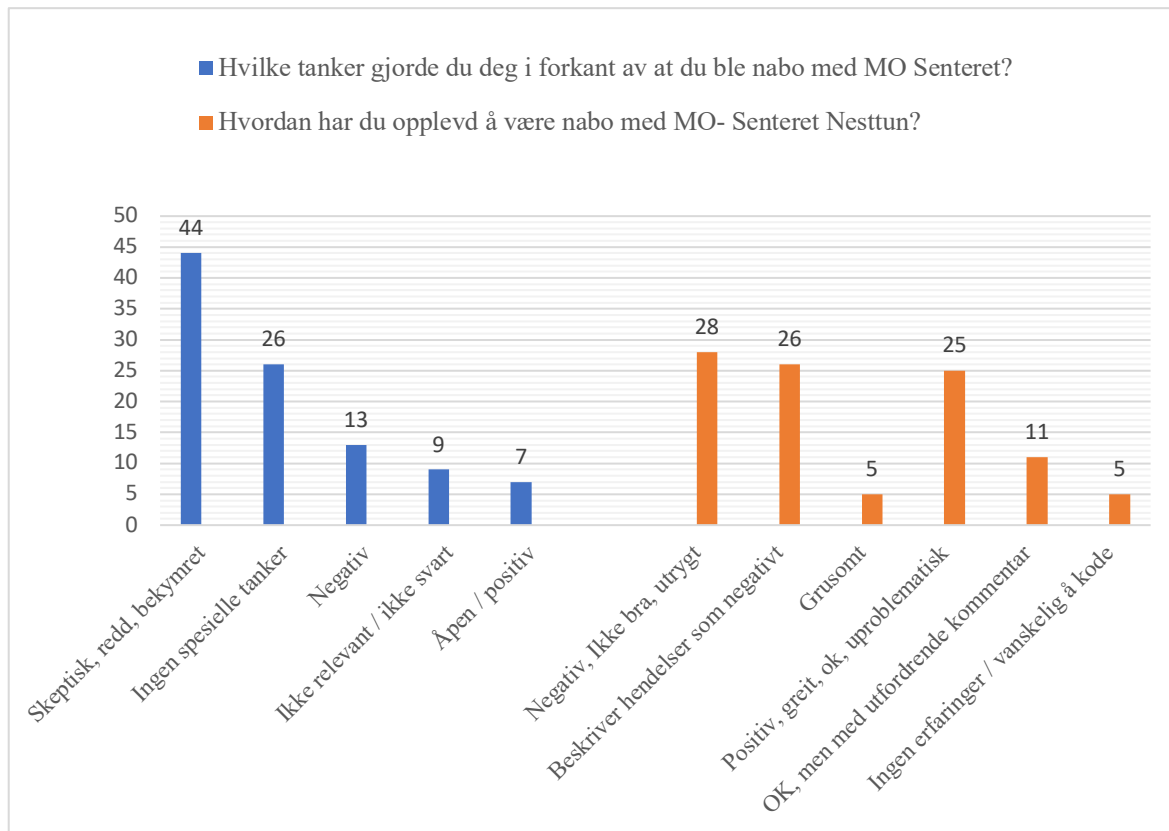
Når en ser på de ulike holdningene som kommer til uttrykk i denne delen av resultatene viser dette at naboene på Nesttuns svar veksler ut fra hvilke perspektiver som presenteres for dem. Altså med fokus på dem selv og sine barn, kommer noen holdninger uttrykk, mens med fokus på de rusavhengiges behov kommer andre holdninger til syne. Dette er også noe av kjernen i holdninger som beskrives i teori om NIMBY. Jeg vil se nærmere på dette i drøftingskapittelet.

4.3 Hovedfunn; naboenes erfaringer

I de neste underkapitlene vil jeg redegjøre for hvert av de hovedfunn som fremstod etter den systematiske tekstkodensering og triangulering med de kvantitative data. Hver overskrift på de kommende underkapitler representerer et hovedfunn.

Figuren på neste side viser oversikt over de svarkategorier som var utgangspunkt for den endelige analysen og hovedfunnene. Figuren viser også tallmaterialet som ligger til grunn for de hovedfunn jeg presenterer under.

Figur: 4 svar på spørsmål om tanker i forkant og erfaringer (svar i prosent)

Følgende tre hovedfunn vil jeg presentere nærmere i de kommende underkapitler.

- 1) Negative erfaringer som samsvarte med det ens forventninger.
- 2) Positive erfaringer og utfordringene
- 3) Erfaringer og frykten for hva barna utsettes for.

4.3.1 Negative erfaringer og forventningene som samsvarte

I alle spørsmålene hvor en kunne svare fritt dukket det opp uttalelser som utrykte utrygghet, redsel, skepsis og bekymring for å nevne noen av uttrykkene som gikk igjen. Denne kodegruppen var også den største på spørsmålet om hvilke tanker en gjorde seg i forkant av at en ble nabo. Gruppens størrelse var 44 %. En utrykte det slik: «*Skeptisk til sprøyter, stjeling og utrygt miljø for skolebarna som holder til like ved.*» En annen utrykte hva en tenkte i forkant slik: «*Var bekymret for hvordan dette gikk, spesielt med tanke på barna og hvilke opplevelser de kunne få ved å møte på brukere.*»

Det som karakteriserer denne gruppen er bekymring ovenfor økt kriminalitet, søppel og sprøyter samt innvirkning på nabolagets barn og unge.

Etter hvert som spørsmålene dreide seg om erfaringene de har hatt, begynte denne kategorien som var veldig tydelig på spørsmålet om hva en tenkte i forkant og bevege seg i flere retninger. For dem som var negative og skeptiske i forkant av naboskapet er det nesten tilsvarende like mange som oppgir å ha erfaringer som jeg har kategorisert som negative, eller som erfaringer som har beskrevet hendelser som oppsummeres som negativ, enten ved innholdet i seg selv, eller ut fra en større forståelse ved å se på den enkeltes svar-rekke på alle spørsmålene. Ved å ikke bare se på et og et svar, men å prøve å fange helheten i den enkeltes svar på ulike spørsmål var det lettere å prøve å forstå essensen i de erfaringer som ble oppgitt. Slike hele svar omtales videre i studien som å se på hele svare-rekken, altså alle svarene som en person har gitt. En utrykte det slik på spørsmålet om hva en tenkte i forkant av at naboskapet oppstod. «*Negativt for nabolaget. Ønsket ikke mo-senter som nabo og på skoleveien til barna*»

Denne uttalelsen og likelydende svar, har på mange måter vært uproblematisk å kode og uproblematisk å forstå, grunnet enkel og klar tale, uten rom for misforståelse. Denne naboen var negativ i forkant og hadde også negative erfaringer.

Ved opptelling av dem som var negative i forkant var det 13 % som havnet i denne kategorien. Den kategorien som var størst på spørsmålet om tanker i forkant av naboskap ble kategorien for dem som oppgav å være skeptisk, redd, utrygg, bekymret og urolig. Det var 44% som tilhørte denne gruppen. Summen av begge disse gruppen utgjorde 57 % som var enten negativ eller skeptisk, bekymret, redd m.m.

Jeg finner det også relevant å bemerke at det ble behov for å lage en egen kodegruppe som jeg kalte for «grusom». Denne kodegruppen var på 5% og hadde et innhold som var av en annen karakter og styrke enn dem som brukte ord som negativ og lignende. Eksempel fra denne gruppen var en nabo som utalte seg slik:

«*Absolutt helt grusomt. Det er en tragedie for oss som naboer og det har ødelagt Nesttun. Rusmisbrukere som gjør innbrudd i boder, hager og som stjeler alt de kommer over. Jeg trives ikke lenger i mitt eget hus.*»

På spørsmålet om erfaringene ved naboskapet, altså hvordan en har opplevd å være nabo ender 59% opp i kategorier som omtaler erfaringene som negative, grusomme og hvor hendelser og bemerkninger vurderes som å ha vært opplevd som negative.

Av disse 59% utgjør nesten halvparten en gruppe som ikke er utpreget negativ, men som oppgir erfaringene sine på en konkret måte hvor en forteller om uheldige hendelser, uønskede hendelser og lignende, som vurderes som negativt for naboforholdet.

Det er to prosent som skiller dem som hadde negative forventninger og/ eller var utrygg, engstelig og urolig til hva dette naboskapet skulle inneholde og dem som faktisk har hatt negative erfaringer med naboskapet. Etter å ha sett på svar-rekkene på dem som var negative i forkant er det nesten også uten unntak at de samme naboene oppgir å ha negative erfaringer uavhengig hvor lenge man har vært nabo med MO-senteret. Her finner en altså at det er samsvar mellom disse forventningene og de erfaringene som den gruppen naboer oppgir. Jeg vil drøfte dette ytterligere i neste kapittel.

I analysen samlet jeg også opp dem som nevnte kriminalitet eller uønskede hendelser. 49% av svarene om hvilke erfaringer en har hatt med naboskapet med MO-senteret Nesttun inneholdt svar som omhandlet kriminalitet og/ eller uønskede hendelser. Når en leser svarene sitter en igjen med et inntrykk av at kriminaliteten henger sammen med brukergruppen på MO-senteret. Hvorvidt dette faktisk er tilfelle, har jeg ikke belegg for å svare på. Men det er interessant at erfaringer og opplevelser knyttet til uønskede hendelser og inntrykket av økt kriminalitet knyttes så sterkt til brukergruppen. En nabo uttrykker det slik: *«Økt problem med tyveri i området. Har hatt innbrudd i garasje, fått frastjålet sykkel som var låst i hage. Hatt flere uhyggelige opplevelser der vi fersker rusede personer som snoker i hage på leit etter noe å stjele, hos oss og hos nabo»*

Sitatet illustrerer både at en antar at tyveri og innbrudd i garasje knyttes til de rusavhengige, men også konkrete hendelser hvor en har opplevd de rusavhengige å ha adferd som reageres på. Hvorvidt snokingen faktisk var en hendelse som førte til, eller kunne ført til tyveri vites ikke. Men antagelsen om at det var det som skjedde er i denne sammenheng interessant.

En annen måte negative erfaringer kommer til uttrykk på er spørsmålet om hvordan man vil beskrive nærmiljøet sitt til en småbarnsfamilie som vurderer å flytte hit. Over halvparten av dem som svarer oppgir at de ville frarådet dem å flytte til nærmiljøet, beskrevet nabolaget som utrygt, eller på andre måter bemerket ulempene ved MO-senteret uten å beskrive de positive sidene. Jeg vil se mer på dette i drøftingskapittelet.

4.3.2 Positive erfaringer og utfordringene

Av dem som var positive eller åpen i forkant til å bli eller få MO-senteret som nabo, utgjorde dette 7 % av naboene. Gruppen som ikke hadde svart, dem som ikke oppgav relevante svar og dem som ikke hadde noen spesiell tanker i forkant utgjorde 35 %. Eksempel fra dem som det var ukomplisert å forstå budskapet fra:

«Var ikke skeptisk. Vi har det bra, det er de som ikke har det bra. De fortjente et sted å være.»

De aller fleste av dem som var positive til å bli naboer har også svart at de har positive erfaringer i etterkant. Gruppen positive økte etter gjennomgang av spørsmålet med fokus på hvilke erfaringer de har hatt. Gruppens innhold fra kodegruppene utvidet jeg da også til å inneholde dem som uttalte at det var greit, uproblematisk, ok og positiv. 25 % av svarene hørte nå til i denne kategorien. En uttalte det slik: *«Vi har ikke opplevd problemer. Tvert imot har vi vært med på tilstelninger som har blitt arrangert av og med MO-sentret og vi har opplevd dette som et positivt bidrag i nærmiljøet.»* Denne type utsagn var det også uproblematisk å fange essensen av. Men etter å ha fordypet meg i svarene, dukket det også opp en gruppe som var interessant, nemlig dem som beskrev utfordringer eller hendelser, hvor en satt igjen med inntrykket av at naboskapet samtidig var til å leve med. Disse svarene kom tydelig frem når jeg nærmet meg de siste trinn av analysen. Svarene bar preg av at de positive sidene ved et MO- senter veier opp for de ulemper og det negative som kommer i kjølvannet av dette naboskapet. En uttrykte det slik: *«Synes det er fint å bo her. Merker selvfølgelig noe til at det er en del rusmisbrukere som reker mellom MO senteret og boliger for rusbrukere på øvstun. Men ikke noe som man ikke leve med.»*

En annen nabo beskrev naboskapet slik: *«Det må jo være noen steder. Folkene er stort sett greie, men tyverier vil nok dessverre øke samt sprøyter i området.»* Denne tosidigheten var det nødvendig å avstemme ved å se på innholdet i de øvrige svarene, i hele svar-rekkene. På denne måten var det lettere å sette denne type svar i kategorien som vurderte de positive sidene til å veie tyngst.

Gruppen som beskriver utfordringer og hendelser tilhører ikke kun de positive. Jeg finner også tilsvarende i kategorien for dem som var negative i forkant og som hadde negative erfaringer, nemlig at svarene preges av å beskrive mer enn å ta stilling til en positiv eller negativ side. Men det var noe vanskeligere å forstå dem som endte opp med hovedvekt av positiv erfaring eller vurdering av naboskapet. Behovet for å være grundig i analysen var nødvendig. I dette funnet dukker det opp behov for å forstå at svarene er mer komplekse enn å ta stilling til om man er for eller imot, eller positiv eller negativ.

4.3.3 Erfaringer og frykten for hva barna utsettes for

Etter gjennomgang av svarene på alle spørsmålene i undersøkelsen er et av hovedinntrykkene erfaringer om forhold som omhandler hva barn utsettes for ved dette naboskapet, og temaer om hva barn skal måtte tåle fra de rusavhengige. Etter gjennomgang av svarene på det første åpne spørsmålet om hva man tenkte i forkant av naboskapet var det 26 % som oppgav svar som inneholdt tema om barn, barns sikkerhet, skolevei og lignende. En nabo uttrykte det slik: «... Ikke positiv til at MO-senteret ble opprettet underveis på mine barns skolevei, men et sted må en jo plassere dette også.»

På spørsmålet om hvilke erfaringer en har hatt med naboskapet beskriver 38 % temaer som omhandler barn. En av naboene uttrykker det slik: «Har merket at det er endel brukere ved kirkegården og ser de ofte ved Nesttunsenteret. Syns det er utrygt for barn å ferdes uten foreldre.»

En annen beskriver erfaringene med naboskapet slik: «Negativt, tiltrekker seg et miljø som skaper utrygghet for barn og ungdom som har dette som sitt nærområdet/skolevei.»

Etter å ha gjennomgått alle svarene som omhandler barn er det noe som går igjen. Det handler mye om at kombinasjonen av rusavhengige og barn oppleves som utrigget. Det uttrykkes også en del som omhandler frykten for kombinasjonen brukte sprøytespisser og barn. Av de 38 % som oppgir erfaringer med naboskapet til å inneholde temaer om barn og unge går også følgende igjen:

- Barn som må være vitne til skremmende hendelser eller adferd som oppleves utrygg eller farlig.
- Fare for at barn skal finne eller stikke seg på sprøytespisser som ligger på skolevei og skoleplass.
- Rusede personer som går over skoleplass.

Av de 38 % som uttrykker forhold knyttet til barn, er det fire svar som er konkret i at barn har opplevd noe direkte knyttet til rusavhengige. En beskriver at barnet opplevde seg jaget av en rusavhengig, to ble direkte skremt av at en rusavhengig tok kontakt med dem på en ugrei måte, mens den fjerde opplevde at en rusavhengig ropte til seg. De andre har beskrivelser som omhandler barn hvor frykten for at noe skal skje, eller at de eksponeres for dem i seg selv er utrygt og ugreit. En nabo illustrer dette slik:

«Jeg har barn i Midtun skole og MO senteret ligger i skoleveien.. mine barn har alltid klaget over dårlig skolevei når de blir spurt om forskjellig ting i utviklingssamtaler. De mener at narkomaner står/går rundt i området mens de er på vei hjem og de synes at de er ubehagelig noen ganger.. Det har ikke skjedd noe vold/skader ilt disse årene men det har alltid vært ubehagelig.. Barna tørr ikke å gå ut sent på ettermiddagen alene fordi de er redde å treffe noen narkomaner på veien. Vi synes at plasseringen var uheldig og vi var veldig overrasket den dagen vi visste at det skal bygges MO-senter midt i et boligfelt og midt i skolevei!!!»

Sitatet illustrerer mye av essensen i dette hovedfunnet, nemlig frykten for at barn skal utsettes for forhold som skyldes de rusavhengige, enten ved adferd, uønskede hendelser eller ved å finne sprøyter. Funnet illustrer også her at det er stor forskjell på de fire som har uttrykt faktiske hendelser, til dem som frykter at noe skal skje barna Jeg vil diskutere denne frykten videre i drøftingskapitlet.

4.4 Ordsky – et verktøy ved triangulering

På et av spørsmålene i undersøkelsen ble naboene spurt om å beskrive erfaringene ved naboskapet med kun et ord. Intensjonen med dette var å lete etter naboenes korte oppsummering av naboskapet, og på den måten lete etter om det er noe som går igjen. Ordskyen under er laget og fremstilt for å gi et inntrykk av de ordene som gikk mest igjen. Størrelsen på ordene angir hvor ofte ordene er blitt brukt for å beskrive erfaringene ved naboskapet.

som beskriver naboskapet som utrygt, ubehagelig eller lignende. I dette eksempelet bruker naboen ordet «bra». Poenget med å illustrere dette er å vise at å forstå hva folk egentlig tenker og mener, kan være krevende og vanskelig å fange opp. Ordskyen ble i denne sammenheng et nyttig verktøy for å triangulere dataene og sørge for en bredere og bedre forståelse av hva naboene har erfart og hva de legger til grunn i sine svar. Samtidig fungerte også denne delen av trianguleringen som en måte å kvalitetssikre analysen av de kvalitative data og måten jeg hadde delt svarene inn i ulike koder.

Et viktig funn som ble synliggjort ved triangulering er å se økningen i dem som ble vurdert som å ha positive erfaringer og holdninger. Gruppens størrelse for dem som var positive i forkant var 7 %. Størrelsen for dem som ikke hadde noen spesiell tanker var 26 %. I etterkant av naboskapet endte gruppen positive opp å være 25 %. Ved triangulering av svarene fremkommer her en endring av holdninger. Jeg vil se mer på dette i drøftingskapitlet.

4.5 Oppsummering av resultater

Studiens resultater oppsummeres slik:

- Hvem svarte på undersøkelsen? 151 naboer svarte, hvorpå 56% av dem som svarte hadde vært nabo siden før MO- senteret ble opprettet. 87 % av dem som svarte var privatpersoner. Den største aldersgruppen er mellom 40- 59 år.
- Hvilke holdninger har naboene? Hovedinntrykket fra spørsmålene hvor en skulle vise holdninger er at naboer uttrykker tydelig NIMBY-holdninger, hvor de er enig i at det er bra for de rusavhengige at MO- senteret eksisterer, mens størstedelen ønsker at det skulle vært plassert et annet sted. Holdninger om frykt knyttet til barn er også tydelig. Av dem som endrer holdninger til det positive er størstedelen naboer som ikke hadde spesielle tanker om naboskapet i forkant.
- Hovedfunn: Negative erfaringer som samsvarte med det ens forventninger. Dette funn belyser mest av alt sammenhengen mellom å være negativ, skeptisk og utrygg i forkant og hvordan det synes å henge sammen med likelydende erfaringer i etterkant av naboskapet oppstod.
- Hovedfunn: Positive erfaringer og utfordringene. Hovedessensen i dette punktet handler om at det fremkommer at mange som ikke oppleves som negative, oppgir utfordringer ved naboskapet, men at disse naboene vektlegger fordelene ved senteret som tungtveiende når en skal oppsummere sine erfaringer, og dermed ender i denne

kategorien. Det er også i denne kategorien en tydelig sammenheng mellom hva man tenkte i forkant og hva man i etterkant har erfart.

- Hovedfunn: Erfaringer og frykten for hva barna utsettes for. I dette funnet vektlegges at det er mange som er opptatt av hva barn kan utsettes for ved å være nabo med MO-senteret. Det er mange fler som nevner barn i sine svar når de blir bedt om å beskrive sine erfaringer, i motsetning til hva de mente i forkant. Frykten for at noe kan skje med barna synes å være betydelig større enn antall svar om hva barna faktisk har vært utsatt for.
- Ordsky- et verktøy ved triangulering. På spørsmål om å oppsummere erfaringene med naboskapet med kun et ord, vises noe av kjernen i naboenes erfaringer og holdninger, og dette enkle spørsmålet ble i seg selv et godt verktøy for å triangulere dataene i studien.

5. Drøfting

I dette kapittelet drøfter jeg problemstillingen:

Hvilke erfaringer har nabolaget på Nesttun gjort etter at de fikk et MO-senter som nabo?

I første del vil jeg belyse hvordan NIMBY kommer til uttrykk ved å se på studiens resultater og teori som omhandler NIMBY og stigma. Deretter vil jeg se på hvorvidt erfaringene har ført til endring i naboenes holdninger. I neste del av drøfting vil jeg fokusere på hva naboenes erfaringer kan brukes til og hva teori om NIMBY og stigma bidrar til i forståelsen av det som kommer frem i studien.

I siste del vil drøfte studiens overførbarhet, styrker og svakheter.

5.1 Hvordan kommer NIMBY til uttrykk?

Studiens hovedfunn og resultater viser at naboene på Nesttun uttrykker NIMBY.

Sammenhengen mellom to spørsmål i undersøkelsen er her viktig. På spørsmålet om det hadde vært bedre for nærmiljøet om MO-senteret hadde blitt plassert et annet sted er det 67 % som er helt eller delvis enig i dette. Denne svarprosenten viser at størstedelen av naboene mener det burde vært plassert et annet sted enn akkurat der hvor det ligger i dag.

På spørsmålet om det er bra for de rusavhengige at MO-senteret eksisterer er det kun 14 % som er uenig i dette. I ulik grad er altså størstedelen enig i at brukergruppen trenger denne type hjelp og et slikt senter. Med bakgrunn i denne delen av datamaterialet kan man hevde at en stor del av naboene anerkjenner behovet for et slikt senter, men ønsker samtidig at det hadde blitt plassert et annet sted. Det er nettopp disse to holdningene som er utgangspunktet når en skal se etter om en har med et NIMBY-fenomen å gjøre.

NIMBY kommer også til uttrykk i den motstand og frykt som studien viser.

Grunnlaget for motstanden mot etableringen av MO-senteret på Nesttun handlet mye om frykten for hva man tenkte kunne skje. I min undersøkelse eksemplifiseres blant annet frykten ved svar som omhandler sprøyter. I datamaterialet kommer det frem frykt for sprøyter eller frykten for å stikke seg på sprøyter. Beskrivelsene rundt sprøyter er ulike. Noen nevner dette som en frykt uten å beskrive at de har funnet sprøyter eller at de har stukket seg. Andre beskriver det som at det etter opprettelsen av MO-senteret ligger mye sprøyter langs skolevei

og på skoleplassen. Hvor mange sprøyter som faktisk har blitt funnet i løpet av årene er det vanskelig å vite. Det finnes ikke statistikk på dette. Noe av hovedpoenget med å beskrive dette handler om frykten for sprøytene, og ikke hvorvidt sprøyter er farlig eller ikke, eller hvorvidt det er blitt mer sprøyter som blir liggende ute. Dear (1992, kap. 3) peker på at frykten for egen sikkerhet er en viktig forklaring på motstand og NIMBY, hvor frykten handler om hva man kan forestille seg kan skje som følge av naboskapet. Slike forestillinger om redusert egensikkerhet finner jeg å være relevant for dem som oppgir sprøyter og farene ved dette som en del av frykten. Med en slik forståelse samsvarer frykten knyttet til sprøyter med hvordan Dear (1992) beskriver hvordan slike forestillinger kan føre til frykt, og dermed også et uttrykk for NIMBY.

Frykten for hva nabolagets barn kan utsettes for, utover sprøytene uttrykker også NIMBY. Protestgruppen på Nesttun var i 2014 bekymret i media og beskrev frykten for barnas trygghet og for at Nesttun skulle bli en narkobydel hvor man fryktet tilstander som lignet på dem som var i Nygårdsparken.

Det er ingen av naboene som har trukket paralleller i sine svar om erfaringer, til de fryktede forhold fra Nygårdsparken, eller har beskrevet Nesttun som en narkobydel, slik man tok til orde for i 2014. Spørreskjemaet har heller ikke nevnt Nygårdsparken, men det er interessant at hverken beskrivelser som henviser til forholdene i Nygårdsparken eller at Nesttun beskrives som en narkobydel kommer frem i resultatene i denne studien.

Studiens største gruppe med erfaringer er dem som har opplevd naboskapet ved å oppgi ulike grader av at naboskapet har vært og er negativt. Det er lite i disse oppgitte erfaringene som underbygger innholdet i frykten mange oppgav i forkant. Det oppgis ikke Nygårdsparkentendenser, det oppgis ikke om erfaringer om økt narkotikaomsetning knyttet til barn og ungdom, eller økte problemer knyttet til nabolagets barn i forhold til økt rusbruk. Men forestillingene og frykten om dette kommer tydelig frem.

Her viser studien at det ikke er samsvar mellom innholdet i frykten og de erfaringer man sitter igjen med. Slik mangel på samsvar leder mot behovet for å forstå NIMBY som et komplekst fenomen. Arens (1993) viser noe av det samme som denne studien, nemlig at det i etterkant ikke fremkommer erfaringer som ble slik man fryktet. På dette området samsvarer Arens (1993) sine funn med nabolaget på Nesttun sine erfaringer, nemlig at erfaringene ikke samsvarer med det man fryktet. Arens (1993) sin studie viser at de aller fleste endte opp med erfaringer som var positive. I denne studien finner en ikke det samme. Selv om det er flere med positive erfaringer i etterkant enn det var positive i forkant, er fremdeles den største

gruppen naboer dem med erfaringer som vurderes som negative. Denne delen av studien skiller seg i så måte fra Arens (1993) sin teori.

Studien viser også at frykten som mange hadde i forkant også kommer til uttrykk som de erfaringene man oppgav i etterkant. Noe av denne frykten beskrives å handle om at nabolaget måtte tåle mer en det hver enkelt synes er greit. Et av spørsmålene som melder seg er hvor mye skal man akseptere fra dem som utfordrer naboskapet? Motstanden i NIMBY handler om frykten for at man skal måtte tåle mer en det man synes er greit, samt frykten for at en risikerer at nabolaget blir mer utrygt og mer usikkert, på grunn av at man må tåle mer. Spørsmålet om hvor mye et nabolag skal tåle kan ikke besvares i denne studie, men studiens resultater antyder likefullt dette temaet som viktig del av kjernen i motstanden. Frykten er med andre ord også et uttrykk for NIMBY. En måte å prøve å forstå frykten på kan være ved å se mer på kunnskap om kjennetegn ved brukergruppen og hvordan brukergruppen omtales.

I store deler av datamaterialet omtales de rusavhengige som en gruppe som i ulik grad og med ulikt innhold tilegnes en del egenskaper og kjennetegn. Djupvik (2001, s.8) kaller disse egenskapene og kjennetegnene for noe av stammetilhørigheten, og noe av det som kjennetegner gruppen rusavhengige. Mye av denne stemplingen handler om det negative, som igjen forsterker det stigma som gruppen har med seg. For gruppen rusavhengige som ruser seg aktivt handler stigmaet ofte om den desperate avhengige som ikke skyr noen midler for å skaffe seg neste dose. Bildene av sprøyter og mennesker med ruset, aggressiv adferd blir ofte en del av kjennetegnene. Lloyd (2013, s. 96) tydeliggjør det samme bildet av gruppen ved å se på medias rolle som en bidragsyter for å opprettholde stigma, og sørge for bilder av forhold som opprettholder og forsterker frykten tilhørende en stigmatisert gruppe. Lloyd (2013, s. 85) tar også til ordet for at stigmaet også henger sammen med at rusmisbruk kan sies å være en tilstand som man er skyld i selv og at man bør ta ansvar for dette selv. Dette er også elementer som forklarer noe av hvorfor gruppen rusavhengige havner nederst i hierarkiet som Dear (1992, kap. 3) beskriver av uønskede naboer.

Resultatene i denne studien er med å viser hvordan stigma knyttet til gruppen preger mange av svarene i undersøkelsen. De rusavhengige omtales som blant annet uberegnelige narkomane, som snoker rundt og stjeler alt de kommer over. Slike måter å omtale de rusavhengige på bidrar til å opprettholde et sterkt stigma til gruppen. Et slikt sterkt og tydelig stigma vil kunne forklare noe av opphavet til den frykten og motstand som har vært på Nesttun. Den kan kanskje også forklare noe av grunnen til at naboene på Nesttun fremdeles i

stor grad er negativ til naboskapet. På denne måten blir forståelsen og betydningen av stigma også en del av uttrykket for NIMBY på Nesttun.

Denne delen av drøftingen har belyst at naboene på Nesttun uttrykker NIMBY i form av motstand, frykt og utrygghet. Stigmaet som kjennetegner brukergruppen, er også med å bidra til forståelsen for hva som ligger bak de utrykte erfaringene som gjelder særlig nabolagets barn og frykten for hva dette kan føre til. Det fremkommer få faktiske hendelser som erfaringer, noe som leder mot behovet for å forstå NIMBY som et komplekst fenomen.

5.2. Endret naboenes erfaringer deres holdninger?

Gustavsens og Eide (2013, s 14) beskriver at NIMBY handler om de holdninger en har som legges til grunn for motstanden, og at slike holdninger ofte preges av stereotypiske oppfatninger og fordommer. Grunnlaget for å undersøke nabolagets holdninger knyttet til gitte påstander handlet om å undersøke hvorvidt nabolaget på Nesttun hadde holdninger som viser NIMBY, men også å se etter om hvorvidt erfaringer førte til endringer i holdninger som naboene har ovenfor brukergruppen.

Studien viser at det var en økning av dem som var uttalt positive i forkant (7%) til dem som har oppgitt positive erfaringer eller erfaringer som omtalte ulempene på en slik måte at helhetsinntrykket ble positivt (til sammen 36%). Her kan man se en tydelig økning fra dem som var positive og til dem som oppgav positive erfaringer. Denne delen av resultatene viser endring i disse naboenes holdninger med bakgrunn i de erfaringer de har hatt og har oppgitt. Dette samsvarer med Arens (1993, s. 239) sitt funn i sin undersøkelse om hva naboene mente i etterkant. Arens (1993) sin studie beskriver også en økning hos dem som ble positivt overrasket over naboskapet. Jeg har viet mindre tid i min oppgave på denne økningen, men det er likefullt en viktig del av de resultatene som kommer frem, særlig når man tar med dem som bemerker utfordringer, men som beskriver forhold som er til å leve med.

Studiens største gruppe viser at det er nesten like mange som var skeptisk, redde og som fryktet det verste i forkant (57%), til dem som oppgav å ha negative opplevelser, eller bemerket negative uønskede hendelser (59 %) i etterkant. Naboene som uttrykker dette er også nesten utelukkende de samme, og viser at erfaringene samsvarer med de forventninger de

hadde i forkant. Studien har i denne gruppen ikke holdepunkter for å finne endring av holdninger ovenfor brukergruppen. Teori om NIMBY bidrar til å kunne forklare noe av dette. Schively (2007) er opptatt av å forstå holdningene som ligger bak NIMBY-motstand for å bedre forstå hvordan endringer i holdninger kan komme til uttrykk. Schively (2007, s. 256) trekker frem temaet om hvorvidt man opplever aksept for sin motstand og sosiale forventninger som forklaring for motstand og hvorvidt denne endrer seg. I min undersøkelse kommer temaet om aksept til uttrykk i to hovedretninger.

Den ene hovedretningen viser dem som var negative i forkant og i etterkant og det som fremstår som en aksept knyttet til sine erfaringer. Det er i denne gruppen mange som svarer på en slik måte at det ikke kommer frem andre perspektiver enn det de oppgir i undersøkelsen, som er erfaringer som holdninger som uttrykker at naboskapet er uakseptable, uforsvarlige, problematiske og lignende. Svarene forstås på en slik måte at det virker å være en aksept for disse erfaringene og holdningene. Flere av naboene er også inne på direkte eller indirekte at dette er motstand som i seg selv er positivt for nabolaget, ettersom motstanden knyttes til nabolaget som felleskap og ikke ens egne isolerte behov. Aksepten knyttet til ens holdninger kan her være med å forklare at en ikke oppgir endring i sine svar. Schively (2007, s. 257) er også inne på betydningen av hvorvidt motstand og holdninger knyttes til seg selv eller om det er på vegne av nabolaget. Av de naboer som tilhører gruppen med negative erfaringer, kommer denne type aksept frem i datamaterialet. Dear (1992, kap 3) beskriver også en slik forståelse. Dear (1992) trekker frem temaet om nabolagets sikkerhet. Resultatene i denne studien peker også mot slike forhold ved hovedfunnet som handler om barnas sikkerhet. Her handler motstanden og erfaringene om andre enn seg selv, motstanden uttrykkes på vegne av barna. Det fremstår som at det også er en akseptert forventning å ha innvendinger knyttet til frykten for det som omhandler barn. Slike forventninger gir en bredere forståelse for hvorfor mange trekker frem barns sikkerhet, og bidrar i så måte til å forstå bedre hvorfor en ikke endrer holdninger. En nabo utrykte opprettholdelsen av slik holdninger ved å si at for sin egen del var naboforholdet uproblematisk, men på vegne av nabolagets barn utrykte nabo negative erfaringer.

Den andre hovedretningen som kommer frem som omhandler aksept og forventninger er det som kommer til uttrykk i hovedfunnet som handler om de positive og dem som uttrykker praktiske bemerkninger som ikke ble vurdert som negative. De positive i denne sammenhengen er ganske uproblematisk å forstå og trenger ikke så mye mer forklaring. Dem som utalte bemerkninger som ble vurdert som ikke negative finner jeg å ha en særlig relevans. De er nemlig inne på temaer som er underliggende for den teoretiske forankring, nemlig

spørsmålet om hvor mye skal man tåle i et nabolag? Noe av det som går igjen i denne kategorien er at svarene tilkjenner at deres opplevde ulemper må sees i sammenheng med formålet til MO-senteret, nemlig å hjelpe en gruppe mennesker som har omfattende rusutfordringer. Denne sammenhengen kommer til uttrykk i de enkelte svarene. Som for eksempel fra naboen som beskriver negative erfaringer, men som oppsummerer med at det er til å leve med. Den sosiale forventning forstås i denne sammenheng på en slik måte at brukernes behov for hjelp veier tyngre enn de negative erfaringene. I denne kategorien er det grunnlag for å hevde at flere av dem som ikke hadde spesielle tanker i forkant, ender opp med å endre holdning som vurderes som positiv, selv med at man har bemerket ulemper ved naboskapet.

Dette kapitlet har drøftet og belyst temaet om hvorvidt studien har funnet endringer i de holdninger som har kommet til uttrykk. Den største endringen i holdninger er i gruppen naboer som er positive til naboskapet, inkludert dem som bemerker utfordringer, men som vektlegger at det er til å leve med. Den største gruppen naboer er dem som ikke har endret holdninger eller oppgir erfaringer som tyder på dette. Drøftingen leder mot behovet for å forstå det som ligger til grunn for dette. En viktig del av denne forståelsen handler om en akseptert motstand som ikke handler om en selv, men om sikkerheten og tryggheten for nabolaget og nabolagets barn.

5.3 Hva kan en bruke et nabolags erfaringer til?

Noe av hovedgrunnen til å samle inn naboers erfaringer handler om å prøve å forstå hva som ligger bak og hva som kan være med å forklare det som har kommet frem i denne studien. Økt forståelse av et nabolags erfaringer vil forhåpentligvis kunne bidra til et fagfelt som er komplekst, og som krever at beslutningstagere, planleggere, tjenesteutøvere og nabolag er og blir beviste på at slike naboskap handler om noe mer enn de positive eller de negative naboene. På denne måten vil Nesttuns erfaringer kunne bidra til slik økt forståelse. Jeg vil her trekke frem noen momenter som belyser temaer om erfaringer som også vil kunne øke forståelsen.

Studien har belyst at frykt, stigma og utrygghet er noe av det som preger erfaringene til dem som var og er negative til naboskapet. I Undersøkelsens spørsmål om man var enig eller uenig om MO-senteret hadde bidradd til at Nesttun var blitt et mer utrygt sted å bo, svarte 70% at de

var enige eller delvis enig i denne påstanden. Hvor stor innvirkning MO-senteret har på denne opplevelsen får en ikke vite om på et slikt avkryssings spørsmål. En får heller ikke vite hvordan man vurderte tryggheten i nabolaget før dette naboskapet oppstod. Men selv om en ikke får vite mer om hva som ligger bak, er det interessant at 70% mener at MO-senteret har bidradd til økt utrygghet i en eller annen grad. Det vil for eksempel da kunne være vanskelig å overbevise en nabo om at hærverk eller sykkeltyverier ikke stammer fra brukergruppen, eller at selv om en rusavhengig har en sykkel betyr ikke det at den er stjålet, dersom naboen allerede har gjort seg opp en mening om hvordan det henger sammen. Studiens funn antyder at det vil kunne være vanskelig å overbevise disse naboene om noe annet.

Scally (2013, s. 738) tar i denne sammenheng til orde for at frykt ikke kan tilbakevises med statistiske analyser og rasjonell argumentasjon. Hun hevder at ellers vinnende argumenter nødvendigvis ikke får gehør når det er snakk om NIMBY-motstand. Dette forsterker kompleksiteten ved NIMBY, og er en viktig del av forståelsen av naboenes erfaringer.

Det er kanskje også kompleksiteten ved NIMBY som skinner igjennom når over halvparten beskriver nabolaget sitt på en negativ måte på spørsmålet om hvordan man ville beskrevet nabolaget til en tilflyttende småbarnsfamilie. I Bergen kommune sin levekårsundersøkelse (2019, s.66) kommer Nesttun ut med høy tillit til nabolaget og høy trivsel (6,3 på en skala fra 1– 7). Dette er et annet bilde enn det denne undersøkelsen viser. Kanskje dette også viser Scally (2013, s. 738) sitt poeng om at det er noe kompleks ved NIMBY, og at det vi ser som svar i denne sammenheng viser hvilket fokus man får når man svarer på en undersøkelse som handler om MO-senteret. Det er kanskje vanskelig å beskrive nærmiljøet sitt uten å nevne det negative ved MO-senteret, når det er akkurat dette naborforholdet som er fokus i undersøkelsen. Dette illustrerer også hvordan NIMBY er kompleks sammensatt. Denne delen av kompleksiteten er vesentlig for økt forståelse.

Opplevelsen av at noe er blitt mer utrygt kan ikke tilbakevises og hverken denne studie eller andre kan nødvendigvis gjøre noe med den opplevelsen til de naboene som uttrykker dette. Men jeg finner det relevant å se på hvilken utvikling Nesttun har hatt hva angår kriminalitetsutvikling. Samsvarer erfaringene med statistikk? Politiets statistikk for Nesttun viser at de ti siste årene at både totalt antall saker har blitt redusert og antall saker som viser hensynsløs adferd og lignende også har gått ned. Slik statistikk tas ikke med for å bortforklare at 70% i denne undersøkelsen opplever at Nesttun er blitt utrygt, men det utfordrer helhetsbildet på hva som foregår på Nesttun, og hvor utrygt dette nabolaget på Nesttun faktisk

er blitt. Skal man utelukkende se på politiets statistikk vil man kunne hevde at Nesttun er blitt et tryggere sted å bo, hva angår kriminalitet, de siste ti årene. Men så enkelt er det ikke. Så enkelt bør det nok heller ikke være.

Scally (2013, s. 738) sitt poeng om at relevant statistikk ikke nødvendigvis kan gjøre noe med opplevelsen av utrygghet og motstand kommer også her til anvendelse, og bidrar til en utvidet forståelse av hvordan man forstå utryggheten.

Bergen kommunes levekårsundersøkelse (2019) bygger også opp om inntrykket fra politiet. I levekårsundersøkelsen fremgår det at Nesttun har en lavere andel som har vært utsatt for kriminalitet sett i forhold til resten av Bergen by. Undersøkelsen viser at på Nesttun var 6,4 % antall fornærmede i vold, hærverk, alvorlig tyveri og innbrudd, hvor snittet i Bergen ligger på 9,9%. Grunnlaget for å trekke frem politiets statistikk og levekårsundersøkelsene handler ikke om å skulle overbevise de 70% som opplever at Nesttun er blitt mer utrygt om noe annet.

Ulikhetene i disse ulike måtene å forholde seg til temaet om utrygghet er noe av hovedessensen i å trekke det frem, og at anerkjennelsen av denne kompleksiteten er viktig for hvordan en forstå NIMBY.

Kan noe av kjernen til denne ulikheten skyldes de kjennetegn som hører til brukergruppen? Stigmaet tilhørende brukergruppen handler gjerne om forhold som øker utryggheten. Stigmaet forsterker også kanskje opplevelsen av økt kriminalitet. Kanskje noe av den enkleste forklaringen rundt den opplevde økte utryggheten handler om kjennetegnene ved stigmaet som tilhører brukergruppen? Kan det være slik at MO-senteret i seg selv er med å øke naboenes opplevelse av trygghet i kraft av å tiltrekke seg det som er målgruppen til senteret? Goffman (2014, s. 44) beskriver noe av essensen i forståelsen om stigma til å være selve uoverensstemmelsen mellom det faktiske og det tilsynelatende.

Kan det være slik at med Goffmans beskrivelse av stigma, at det er en slik uoverensstemmelse som kommer til uttrykk også på Nesttun?

De fleste som svarer at de har erfaring med økt kriminalitet, hærverk og økt utrygghet beskriver i liten grad faktiske hendelser med faktisk sammenheng til brukergruppen.

En nabo beskrev sin erfaring med MO-senteret med at han skrev at det var en person som hadde tømt boden hans i 2020. Uten noe mer forklaring om det faktisk var utført av en rusavhengig med tilknytning til MO-senteret. Men i forståelsen av utsagnet ble svaret oppfattet på den måte at denne koblingen var opplagt.

Kan det tenkes at mange har inntrykk av at Nesttun er blitt mer kriminelt uten at det er slik?

Kan det også tenkes at ikke all kriminalitet på Nesttun stammer fra brukergruppen til MO-senteret? Det er noen få som bemerker dette i sine svar. De kommenterer at de faktisk ikke vet

hvem som har utført kriminaliteten. De fleste som bemerker dette havnet også blant dem som ble vurdert som å ha erfaringer som lander på at dette naboskapet må en kunne leve med. Av kriminalitetsstatistikken fra Nesttun er de høyeste tallene fra perioden før MO-senteret ble etablert. Da motstanden til MO-senteret oppstod var det få som beskrev Nesttun å være verre enn det som kommer frem i erfaringer nå i etterkant. Det var nok ikke slik at Nesttun var uten rusproblematikk, eller kriminalitet før MO-senteret ble etablert. Når det er sagt fremstår største delen av dem som er negative på en slik måte at det er blitt mer kriminelt og mer utrygt å bo på Nesttun. Et spørsmål blir da hvorvidt det faktisk er slik. Studiens resultater gir grunnlag for å stille spørsmål om dette og peke mot disse forskjellene.

Når Goffman (2014, s.44) beskriver noe av kjernen av forståelsen om stigma til å være uoverensstemmelsen mellom det faktiske og det tilsynelatende, finner jeg grunnlag for at min undersøkelse viser at det som er det tilsynelatende også kommer til uttrykk som faktiske forhold når det beskrives som erfaringer. Erfaringer som fremstår med første øyekast som faktiske forhold, men som viser seg kanskje å være mer preget av forhold man frykter, har hørt om, eller man tenker seg har skjedd eller kan skje. Når det er sagt kan en likefullt ikke underkjenne de naboer som faktisk opplever Nesttun som et mer utrygt sted å bo og at naboskapet med MO-senteret er grunnen til dette, selv om statistikken sier noe annet. Det finnes da grunnlag for å si at det finnes to deler av svaret på om Nesttun er blitt et mer trygt sted å bo. Den ene delen er representert ved statistikk fra levekårsundersøkelse og politi, mens den andre delen kommer fra svarene i denne undersøkelsen, hvor innholdet oppleves å være på to ytterpunkter. Kunnskapen og forståelsen av dette fenomenet kan brukes til å belyse og muligens forstå mer at det komplekse innhold i NIMBY.

For planleggere, beslutningstakere og andre som skal jobbe med tilsvarende tematikk er poenget fra denne delen av studien å ikke rendyrke den ene eller den andre siden, men prøve å se hva som er mellom og hva som kan forklare noe av det som ligger der.

NIMBY-motstand knyttes ofte til nabolagets attraktivitet eller negativ prisutvikling for den enkelte nabo eller nabolaget i seg selv (Arens 1993, s.241). For å forstå hva som ligger bak NIMBY-motstanden var dette også noe jeg så etter i datamaterialet. Resultatene viser at det er ytterst få som legger dette til grunn. Kan det tenkes at dette er et Norsk fenomen hvor man ikke tenker at egen boligverdi er akseptert nok grunn til å ytre slik motstand? Kan det skyldes at boligmarkedet i Norge, og spesielt på Nesttun oppleves så trygt at dette ikke er vesentlig? Jeg har ikke videre holdepunkter for å hevde det ene eller det andre. Men jeg finner det interessant at det som er noe av hovedinnvendingene i Amerikansk forskning (Arens 1993)

nesten ikke kommer til syne i min studie. Forskjeller i boligmarkeder mellom Norge og USA kan kanskje forklare noe. Men jeg finner at det er ikke samsvar mellom studiens resultater og teori som omhandler prisutvikling og attraktivitet. Noe av poenget med å trekke dette frem er å illustrere at det er nødvendig å være overvåket for lokale særegenheter ved motstand, og at det er nødvendig å være bevisst på dette når en skal forstå motstand og NIMBY's kompleksitet.

Arens (1993, s.240) beskriver også hvordan NIMBY-fenomener kan bli komplekse, når motstand mot naboskapet ikke handler om naboene i seg selv, men om måten de ansvarlige har utført prosessen på. Motstand kan i følge Arens (1993) dermed gå utover de uønskede naboene, når det er planleggerne eller de ansvarlige motstanden i all hovedsak rettes mot. Mangel på medvirkning i planprosesser, manglende informasjon og dårlig utrykte løsninger på utfordringer er ofte noe av motstanden. I tilfellet på Nesttun dukker dette også opp hos flere av naboene som erfaringer. Det er flere som uttrykker og ansvarliggjør Bergen kommune for dårlig planlegging, lite informasjon eller feil informasjon som en del av motstanden, men også som uttrykk for en del av erfaringene med naboskapet. Arens (1993) sin studie viser også at størsteparten av naboer som hadde uttrykt NIMBY endret holdninger til positive. Det er muligens slike studier som dette som legges til grunn når en i NOU, 2011:15 uttrykker at NIMBY-motstand og bråk ofte er ubegrunnet. Det er grunn til å tenke at planleggere og beslutningstagere legger slikt til grunn når en skal forholde seg til NIMBY-motstand og frykt. Denne studien utfordrer denne forståelsen ved at størstedelen av naboer forble negative. Den komplekse forståelsen av NIMBY bidrar til å nyansere behovet for dem som skal planlegge slike nabolag, og anerkjenne at NIMBY er mer en ubegrunnet bråk, slik den offentlige utredningen legger opp til (NOU, 2011: 15)

Naboene uttrykker altså en del av en motstand og erfaringer som ikke skyldes direkte de rusavhengige, men de ansvarlige. Når dette også kommer til uttrykk i min undersøkelse viser det igjen hvor komplekst NIMBY-fenomenet er, og hva som ligger bak de erfaringene en har. Erfaringene fra Nesttun bidrar til anerkjennelse og forståelse av denne delen av det komplekse NIMBY. Jeg også trekke frem at kunnskapen fra studien ikke bare peker mot beslutningstagere eller planleggere, men også mot dem som er nærmest brukergruppen, dem som er tjenesteutførere og ledere av slike virksomheter. Kunnskap om hva som ligger bak erfaringer gir også mulighet til å anvende kunnskapen på en slik måte at det kan komme brukergruppen, men også naboene til gode.

Et annet perspektiv på hva en bruke erfaringene til, er å se erfaringen på Nesttun opp mot formålet for at man opprettet et MO- senter i nabolaget på Nesttun. Handlingsplan mot åpne russceners hovedformål fokuserte på at det ikke skulle forekomme nærmiljøer med russcener som genererte kriminalitet og vold, samt at de rusavhengige skulle oppleve seg trygge og inkluderte i en by kjennetegnet med respekt og mangfold (Bergen kommune 2019). Erfaringene fra Nesttun beskriver ikke en ny russcene på Nesttun preget av vold og kriminalitet. Det at mange på Nesttun frykter dette og opplever utrygghet er ikke det samme som at man har det. På dette punkt kan man si at Nesttuns bidrag til handlingsplanen er at forhold som beskrevet ikke forekommer slik planen har ønsket. Som en del av forskningen på handlingsplanens effekt beskriver Lundeberg og Mjåland (2016) at nabolagene som har en åpen russcene nær seg er dem som kjenner dette på kroppen, være seg områdene rundt Damsgård og Laksevåg. Nesttun har ikke hatt tilstander eller fått status som en åpen russcene. Studien viser på tross av dette at naboene oppgir erfaringer som kan forstås som å ligne på det som Lundeberg og Mjåland (2016, s.203) kaller å kjenne det «tettere på kroppen». Selv om erfaringene fra naboene på Nesttun ikke faller inn i samme kategori som dem som lever tett på en åpen russcene, er poenget her ikke å måle nabolag mot hverandre, men å prøve å se Nesttun inn i en større sammenheng. Nesttuns bidrag i handlingsplan mot åpne russcener dreier seg om behovene som omhandlet Bergen som by, og de felles utfordringer som er knyttet til et stort rusmiljø. Erfaringene på Nesttun illustrer i denne sammenheng hvordan MO- senteret bidrar til mål som handler om forhold som er større en Nesttun som nabolag, nemlig å avhjelpe en storby med storby-utfordringer knyttet til et krevende rusmiljø.

I denne delen av drøftingen fokuseres der på hva en kan bruke studiens erfaringer til. Naboenes erfaringer bidrar til forståelse av hva som ligger bak, og hvordan kompleksiteten i temaer om frykt og stigma illustrer viktigheten av å forstå. Naboers erfaringer er dermed viktige bidrag for å forstå NIMBY, men også peke mot viktige temaer som berører både fremtidige naboer, beslutningstakere, planleggere og tjenesteutøvere. I en større sammenheng settes også erfaringene på Nesttun i perspektiv i forhold til de store utfordringer som Bergen har og har hatt knyttet til stort rusmiljø.

5.4 Styrker, svakheter og overførbarhet

Bukve (2016, s 99) beskriver et viktig krav til et forskningsdesign at undersøkelsen utformes på en slik måte at den på en forsvarlig måte kan trekke konklusjoner om tilsvarende fenomener. Dersom en lykkes med å trekke slike konklusjoner vil studien ha høy validitet. Bukve (2016, s99) trekker frem tre validitetskrav. Jeg vil se på disse kravene i lys av hva denne studien viser.

Begrepet om konstruksjonsvaliditet (Bukve 2016, s. 99) beskriver hvorvidt en studie faktisk undersøker det studien beskriver at den handler om, og om det samsvarer med utvalgt teori. Måten en utformer eller konstruerer selve undersøkelsen på må henge sammen med det teoretiske grunnlaget, slik at det er en tydelig sammenheng mellom teori og det man undersøker. Spørsmålene i min undersøkelse ble utformet med et fokus på at det skulle være mulig å se resultatene i lys av utvalgt teori om NIMBY og stigma. En del av prosessen ved å designe spørreskjemaet handlet om å stille spørsmål på en slik måte at de omhandler forhold som er beskrevet i utvalgt teori. Jeg finner at utvalgt teori støtter opp om de resultater som er presentert i studien. I så måte er dette med å styrke studiens validitet.

Det andre kravet til validitet beskrives som den interne validitet (Bukve 2016, s. 100). Denne siden ved validitetsbegrepet beskriver sammenhengen mellom hvorvidt det er samsvar mellom datamaterialet og innholdet i det teoretiske utvalget. Poenget er ikke at datamaterialet må samsvare, det kan likefullt ikke samsvare, men sammenhengen hvorvidt man svarer på dette eller ikke er noe av essensen. Når studien har et gjennomtenkt forhold til dette på forhånd er det med å styrke studiens validitet. Min studie viser litt av begge deler. På den ene siden viser datamaterialet i undersøkelsen flere forhold som forskning viser om temaet om at NIMBY-fenomener ofte er meget komplekst. På den andre siden viser studien ikke det samme som for eksempel Arens (1993) sin forskning, som viser at de fleste av naboene endte opp som positive. Studiens validitet styrkes selv når det ikke bare er en likhet mellom data og teori som drøftes også, slik som i denne studien.

Det tredje kravet til validitet beskriver Bukve (2016, s.100) som ekstern validitet. Det handler om hvor representative ens data er sett opp mot det fenomen en studerer. Det er ulike måter å vurdere en studies representativitet, men hovedformålet handler om å kunne vurdere hvorvidt ens resultater kan generaliseres ovenfor en større populasjon eller ikke. Dette siste kravet for å vurdere validitet, har vært krevende. Siden undersøkelsen var åpen og det ikke var praktiske begrensninger på hvem som kunne svare, utgjorde dette en del av validitetsvurderingen som var krevende. Med et ikke avgrenset nabolag og med en invitasjon

til alle som vurderte seg selv som nabo er det også vanskelig å angi hvor mange som kunne svart. Dersom man legger til grunn at hele Nesttun er naboer, dreier det potensielle utvalget seg om ca. 7000 beboere. Dersom en legger til grunn at nabolaget er dem som bor i nærheten med gang og forbindelsesvei forbi senteret kan en se for seg at utvalget begrenses til den del av Nesttun som har adresser på Midtun, ca 400 boenheter. Med så ulike parametere er det vanskelig å vurdere den eksterne validitet, nettopp fordi 151 svar vanskelig kan sies å tydelig være et stort nok utvalg til å argumentere for at utvalget er representativt. Denne uavklarte delen ved det representative vurderes å være en svakhet for studien.

Et bidrag i studien i forhold til denne svakheten ville kunne vært å forankre studien i forhold til stedsforskning og fagfeltet som omhandler sted og nærmiljø-forståelse. Dette ble vurdert og ikke prioritert, hovedsakelig grunnet studiens begrensede omfang og fokus. I ettertid vurderer jeg at denne manglende delen ville kunne styrket noe av studiens validitet.

Bukve (2016, s.148) beskriver at metodetriangulering har som formål å styrke den eksterne og den interne validitet for å kunne generalisere mer forsvarlig. Dette metodevalget i seg selv er med å styrke studiens validitet. Noe av styrken i min undersøkelse var å se på innhold i de enkelte svar og mengden svarkategorier mot hverandre. I min undersøkelse har slikt vekslende fokus bidradd til et bedre innblikk og bedre analyse av eget datamateriale. Dette har styrket studiens validitet.

En annen del av å se på studiens styrker og svakheter er egen posisjon i forhold til tema og problemstilling. I dette vil jeg særlig trekke frem kritisk refleksjon over hvilken posisjon jeg har til å påvirke studiens innhold med tanke på å svare på egen forforståelse. Slik refleksjon har vært tema på de fleste veiledningstimer og har i så måte vært en rød tråd igjennom hele arbeidet med denne studien. Inntrykket fra lest teori før undersøkelsen og egen forforståelse har ikke bare svart til egne forventninger. Jeg hadde et inntrykk av at nabolaget var mer positivt enn det som kommer frem i studien. Jeg hadde også et inntrykk av at flere NIMBY-erfaringer fører til mer positive erfaringer enn det denne studien finner. Det kan også tenkes at av utvalgt teori om NIMBY i for liten grad har funnet relevante kilder som bygger opp om de resultater som denne studien inneholder. På den annen side mener jeg selv at noen av hovedbidragsytterne på fagfeltet er representert. Kritisk selvrefleksjon finner jeg naturlig og nødvendig. Jeg vurderer også at hovedfunnene i studien er forsøkt å være tro mot analysemetoden og ikke et middel for å stille MO-senteret i bedre lys enn det som er tilfelle. Innholdet i hovedfunnene i seg selv bidrar til å styrke studiens validitet og reliabilitet.

Bukve (2016, s. 101) definerer begrepet om reliabilitet til å omhandle en studies pålitelighet. Det at resultatene ikke er i tråd med egen forforståelse og kanskje egne håp, illustrerer at studien viser lojalitet til datamaterialets innhold. Dette er med å styrke studiens reliabilitet. En måte å måle reliabilitet på er å se for seg om resultatene hadde endret seg dersom andre hadde gjort undersøkelsen. Med det datamateriale jeg har i denne undersøkelsen vurderer jeg det som sannsynlig at andre som hadde gjennomført denne studien ville fått de samme svarene. Å sørge for en studie med høy grad av reliabilitet var også noe av grunnen for å designe studien slik jeg gjorde.

Et annet spørsmål som henger sammen med studiens reliabilitet er hvorvidt den vil kunne ha overføringsverdi for andre, og om den kan ha betydning for det forskningsfelt som den er aktuell for. Jeg finner at det er flere områder som bør kommenteres som vil kunne henge sammen med hvorvidt en kan bruke studien til noe annet enn en samling data fra noen negative og noen positive naboer. Når datamengden er størst for gruppen som erfarte naboskapet som negativt, hva kan da dette brukes til?

Dersom studiens innhold skaper interesse på en slik måte at beslutningstakere som skal jobbe med lignende problemstillinger kan bli inspirert til å lære mer og forstå det bakenforliggende, og kanskje prøve nye strategier i håndtering og planlegging, da mener jeg studiens overføringsverdi kan ha relevans for praksisfeltet.

Jeg kan heller ikke utelukke at studiens resultater kan oppleves som en stor bekreftelse på en kampsak som er viktig for begge sider av den negative og den positive skalaen. At studien fremstår å kunne brukes med ulike hensikter vurderer jeg som en styrke ved studiens reliabilitet og dermed overføringsverdi, uavhengig av hensikt.

Jeg har beskrevet hvordan det er vanskelig å vurdere hvorvidt antallet på 151 svar er en stor eller liten del av naboskapet. Som en del av den kritiske vurdering av studien finner jeg det naturlig også å lufte et spørsmål som henger sammen med å ikke vite hvor mange 151 svar representerer, nemlig hva vet vi egentlig om dem som svarer? Dette utlyser en del nye spørsmål som er vanskelig å besvare, som viser kompleksiteten i tematikken, men som også viser bevissthet og overvåkenhet om de temaer som kan påvirke studiens reliabilitet.

Jeg finner det derfor naturlig og som en viktig del av temaet om reliabilitet å vise de temaer som jeg har brukt tid på underveis. Viser noen av spørsmålene her:

Kan det tenkes at det har innvirkning på hvem som har deltatt, at nabolaget ikke tidligere er blitt invitert til å melde fra om erfaringer?

Kan det også tenkes at dem som opplever dette naboskapet som uproblematisk har svart på undersøkelsen i mindre grad, nettopp fordi de ikke har en agenda eller erfaringer som en kan tenke seg det er verd å melde fra om?

Jeg ønsker å vise disse spørsmålene fordi jeg tror åpenhet rundt temaene i seg selv er en styrke for studien og min egen posisjon som forsker i denne sammenheng, selv om spørsmålene ikke besvares videre her. Selv om jeg har tillatt meg å stille noen spørsmål til studiens validitet, reliabilitet og overførbarhet, mener jeg likefullt at studien har relevant innhold for fremtidige naboskap som utløser NIMBY. Studien viser at det er behov for mer forskning på dette feltet. Studien i seg selv tar til orde for mer forskning, ved å belyse behovet for å se på holdninger, frykt, utrygghet og NIMBY. Behovet for økt kunnskap for beslutningstakerne synes også å være et behov, for å bedre kunne møte fremtidens motstand og de ulike behov som kommer i kjølvannet av dette. Det er også behov for en erkjennelse av at undersøkelsen også trengte å belyse naboskapets tilstand for meg selv som leder for senteret, for å kunne bidra bedre i fremtiden rundt temaer som omhandler NIMBY, stigma og naboskapet med MO-senteret Nesttun.

6. Konklusjon

Målsettingen med studien var å innhente naboers erfaringer med å være nabo med MO-senteret Nesttun. Empirien som studien bygger på, er både kvalitative og kvantitative. Både de kvantitative og kvalitative data ble sett opp mot hverandre, for å skape bedre forståelse av hva som er ment i de ulike svarene. En slik triangulering ble gjort med samtlige svar. Resultatene etter tekstanalysen omtales som tre hovedfunn, som må forstås i sammenheng med de tallfestede data.

Den største gruppen naboer er dem som oppgir erfaringer som er negative. Den minste gruppen er dem som er positive eller uttrykker erfaringer og utfordringer på en sann måte at de forstås til å være til å leve med. I begge kategoriene kommer det frem svar som beskrives som det tredje hovedfunn, nemlig dem som uttrykker frykt for nabolagets barn og hva og hvor mye et barn skal måtte tåle fra dette naboskapet.

Studiens tre hovedfunn bygger også opp under den teoretiske rammen for studien, som NIMBY og stigma. Det kommer tydelig frem at store deler av dem som har svart også uttrykker en forståelse og anerkjennelse av at brukergruppen har behov for et tilbud som et MO-senter, men at en vurderer egen og barns ulemper ved et slikt naboskap som mer uheldig enn fordelene og dermed er det en stor del av naboene som uttrykker at plasseringen av MO-senteret Nesttun ikke er bra. Disse holdningene og denne måten å uttrykke erfaringer på samsvarer med det som er kjernen i NIMBY- forskning.

Jeg finner at det er grunnlag for at studien viser tydelige tegn av stigma knyttet til flere svar, samt at mange svar opprettholder mye av innholdet som det som preger stigmatiseringen av de rusavhengige. Eksempelet om sammenhengen mellom opplevd økt kriminalitet og at dette stammer fra brukergruppen, når statistikk fra Nesttun viser en reduksjon i kriminalitet, belyser hvordan stigma opprettholdes for brukergruppen.

Drøfting av studiens resultater og hovedfunn belyser temaer om frykt, motstand og utrygghet. Drøftingen peker mot behovet for å forstå hva som ligger bak NIMBY-holdninger, hva som kjennetegner dem som endrer holdninger og er positive, samt dem som ikke endrer holdninger og forblir negative. Det synes å være behov for å forstå erfaringer som kompleks og at NIMBY-holdninger og motstand

Studiens begrensinger synliggjør og tydeliggjør også behovet for å forske mer på slike fenomener, for å bidra til bedre prosesser for naboer, beslutningstakere og de uønskede selv. Kanskje vil mer forskning og fokus på dette kunne føre til bedre prosesser og resultater før, under og etter slike naboskap.

Litteraturliste

Arens, Diana A. (1993). *What do the neighbors think now? Community residences on long Island, New York*. Community mental health journal, Vol.29 (3).

Bergen kommune. (2012). *Oppfølging av handlingsplan mot åpne russcener. (handlingsplan mot åpne russcener 2014 – 2018)* <https://docplayer.me/41311978-Byradssak-12-oppfolging-av-handlingsplan-mot-apne-russcener-sark.html>

Bergen kommune. (2019). *Handlingsplan mot åpne russcener 2019 – 2022* <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/planer-i-kommunen/informasjon-om-enkeltplaner/byradsavd-for-arbeid-sosial-og-bolig/handlingsplan-mot-apne-russcener-2019-til-2022>

Bergen kommune. (2019). *Folkehelseoversikt – Levekår og helse i Bergen*. <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/folkehelse/statistikk-og-rapporter/folkehelseoversikt-for-bergen-rapporter>

Bergen kommune. (2022). *MO-senteret Nesttun*. <https://www.bergen.kommune.no/innbyggerhjelpen/helse-og-omsorg/rusavhengighet/dagtilbud/mo-senteret-nesttun>

Bukve, Oddbjørn. (2016). *Forstå, forklare, forandre*. Universitetsforlaget.

Dear, Michael. (1992). “*Understanding and Overcoming the NIMBY Syndrome.*” Journal of the American Planning Association

Djupvik, A.R. (2001). *Stigma og sosiale tenester*. Høgskulen i Volda. Notat 15/ 200. ISSN 0805-8075.

Engen, R. V (2014, 23 aug). Har vært Bergens narkopark i over 40 år. *Bergens Tidende*. <https://www.nrk.no/vestland/dette-bor-du-vite-om-nygardsparken-1.11810148>

- Fanaposten. (22.Nov 2013). *Protest mot lokasjon av planlagt LAR- og MO-senter på Nesttun.*
<https://www.fanaposten.no/nyheter/protest-mot-lokasjon-av-planlagt-lar-og-mo-senter-pa-nesttun/lgcmkv!4be5637b401d4073953d2fd4ae40d9c9/>
- Gammelsæter, E (2022). *Ikke i mitt nabolag. Hvorfor NIMBY-saker utfordrer det norske Demokratiet.* Frekk forlag.
- Goffman, E. (2009). *Stigma: Om afgiverens sociale identitet.* (2.utg) Samfundslitteratur.
- Grønmo, S (1996). *Forholdet mellom kvalitative og kvantitative tilnærminger i Samfunnsforskning.* Universitetsforlaget.
- Gustavsen, A, Eide, A. (2013). *Det handler jo om livet i bunn og grunn !:Refleksjoner omkring samtaler med aktører i et bofellesskap for rusavhengige.* Nordlandsforskning. NF-Notat nr 1001/2013.
- Hilland, L (2013, 4 des). Kaller gravplassen lille Nygårdsparken. *Bergensavisen.*
<https://www.ba.no/nyheter/kaller-gravplassen-lille-nygardsparken/s/1-41-7023194>
- Huso, A (2014, 26 Jan). Hva skal iv si til barna våre? *Bergensavisen.*
<https://www.ba.no/nyheter/hva-skal-vi-si-til-barna-vare/s/1-41-7108497>
- Håkonsen, K. M (2014). *Psykologi og psykiske lidelser.* 5 utgave. Gyldendal akademisk.
- Livezey, E. T (6. Nov 1980). *Hazardous Waste.* The Christian Science Monitor.
<http://www.csmonitor.com/1980/1106/110653.html>
- Lloyds, C. (29 Nov. 2012). *The stigmatization of problem drug users: A narrative literature review.* <https://doi.org/10.3109/09687637.2012.743506>

Lundeberg, I. R & Mjåland, K (2017). *Åpne russcener i Bergen etter stengingen av Nygårdsparken: En studie av strategi, tiltak og brukererfaringer*. Universitetsforlaget. <https://hdl.handle.net/1956/15880>

Løkkevik m.fl (2022, 27 mars). Her vil kommunen bygge nye boliger for rusavhengige. *Bergens Tidende*. <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/Rrpndx/her-vil-kommunen-bygge-nye-boliger-for-rusavhengige>

Malterud, K. (2017). *Kvalitativ metasyntese som forskningsmetode i medisin og helsefag*. Universitetsforlaget.

NOU: 2011:15. *Rom for alle. En sosial boligpolitikk for fremtiden*. Kommunal og distriktsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2011-15/id650426/>

Rokkan, A. (2022, 17 jan). Et nabolag på nåler. *Bergens Tidende*. <https://www.bt.no/btmeneringer/kommentar/i/eKa9xQ/et-nabolag-paa-naaler>

Scally, C. P (2013). *The nuances og NIMBY: Context and perceptions of affordable rental housing development*. Urban affairs review (Thousand Oaks, Calif.), Vol.49 (5).

Schively, C. (2007). *Understanding the NIMBY an g LULU Phenomena: Reassessing our knowlegde base and informing the future research*. Journal of planning literature, Vol.21 (3).

Smith, C. J. (1981). Residential Proximity and Community Acceptance of the Mentally III. Journal of Operational Psychiatry 12.

Vest politidistrikt. (2022). *Kriminalitet Nesttun 2012- 2022*. [statistikk] Upublisert.

Ørn, M. (2011). *Nygårdsparken, mangfoldige problemer krever mangfoldige løsninger, tydelige valg, koordinerte handlinger og organisasjonsutholdenhet*. Politiet, Hordaland politidistrikt. <https://docplayer.me/2556596-Nygardsparken-mangfoldige-problemer-krever-%20mangfoldige-losninger-tydelige-valg-koordinerte-handlinger-og-%20organisasjonsutholdenhet.html>

Vedlegg

Vedlegg 1. Spørreskjema med infoskriv (i pdf-format, derav noe endring i layout fra opprinnelig layout i nettskjema.no)

Undersøkelse om erfaringer ved å være nabo med MO-Senteret Nesttun

Dette er informasjon til deg som ønsker å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet med undersøkelsen er å fange opp naboers erfaringer. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Bakgrunn for undersøkelsen:

I 2014 åpnet MO- Senteret på Nesttun. Et lavterskeltilbud for rusavhengige.

Undersøkelsen henvender seg til de som er eller har vært nabo med MO- Senteret Nesttun.

Formålet med studien er å undersøke nabolagets erfaringer med å være nabo og del av nærmiljøet rundt MO- Senteret Nesttun.

Det er frivillig å delta: Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Innsending av svar på denne undersøkelsen ansees som samtykke til å delta.

Hva innebærer det for deg å delta: Innsamlet data vil bli elektronisk lagret og bearbeidet i tråd med formålet i undersøkelsen.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger: Vi vil bare bruke opplysningene fra deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Ved innsendt svar vil svarene kontrolleres slik at en sikrer at det ikke er innkommet personsensitive opplysninger. Dersom dette skjer, vil de anonymiseres før videre behandling.

Anonymitet: Det er viktig at du som svarer ikke legger igjen noe sensitivt eller personlig i dine svar, f.eks navn, bostedsadresse eller lignende.

I utgangspunktet vil det ikke fremkomme hvem som svarer på undersøkelsen, men det vil kunne være tilfeller hvor det indirekte vil kunne være mulig å vite hvem som har svart.

Hvem kan svare? Det å oppleve seg som nabo kan være ulikt fra person til person. Alle som opplever seg selv som nabo til MO- Senteret Nesttun kan delta i undersøkelsen, uavhengig av bostedsadresse. Man kan gjerne svare om man har vært nabo, selv om man ikke er det lenger. Ansatte eller representanter i både det private og offentlige næringsliv, ideelle organisasjoner, lag og foreninger kan svare, dersom man opplever at man er nabo eller tilhører nærmiljøet.

Hvem er ansvarlig for undersøkelsen? Rasmus Litland er ansvarlig for prosjektet som masterstudent i samfunnsplanlegging og ledelse ved Høyskolen i Volda. Han er også leder for MO- Senteret Nesttun.

Taushetsplikt: Dersom det indirekte fremkommer personopplysninger har Rasmus Litland taushetsplikt og vil ikke bruke slike opplysninger i sin jobb som leder for MO- Senteret.

Hvem kan ikke delta: Personer under 18 år og personer som har arbeidsforhold på MO- Senteret kan ikke delta i undersøkelsen.

Tidsrom for undersøkelsen: Undersøkelsen er åpen i tidsrommet : 09.05.2022 - 31.05. 2022

Dine rettigheter:

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene

å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende

å få slettet personopplysninger om deg

å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Høgskolen i Volda, veileder Gro Anita Bårdseth, gro.anita.bardseth@hivolda.no

Høgskolen i Volda, personveileder Cecilie Roeggen, cecilie.roeggen@hivolda.no

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer ta kontakt med:

rasmusl@stud.hivolda.no eller på telefon 41263277

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

Personverntjenester på epost, personverntjenester@sikt.no eller på telefon:5321 1500.

1. Jeg svarer som:

Flere valg er mulig

Privatperson

Representant for bedrift/ offentlig virksomhet i nærmiljøet

Representant for frivillig / Ideel organisasjon i nærmiljøet

Hvor lenge har du vært nabo

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Privatperson» er valgt i spørsmålet «1. Jeg svarer som:»

1-3 år

4-6 år

7 -8 år

8 år eller lenger

Hvor lenge har du vært nabo som bedrift / offentlig virksomhet i nærmiljøet

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Representant for bedrift/ offentlig virksomhet i nærmiljøet» er valgt i spørsmålet «1. Jeg svarer som:»

1-3 år

4-6 år

7-8 år

8 år eller lenger

Hvor lenge har du vært nabo som frivillig / ideel organisasjon

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Representant for frivillig / Ideel organisasjon i nærmiljøet» er valgt i spørsmålet «1. Jeg svarer som:»

1- 3 år

4-6 år

7- 8 år

8 år eller lenger

2. Hvor gammel er du ?

18-39

40-59
60-79
80 eller eldre

3. Folkeregistrert kjønn

Kvinne
Mann

4. Hvilke tanker gjorde du deg i forkant av at du ble nabo med MO Senteret?

Tre spørsmål med fokus på dine erfaringer

5. Hvordan har du opplevd å være nabo med MO- Senteret Nesttun?

6. Dersom du fikk anledning til å fortelle om dine erfaringer som nabo av MO Senteret- Nesttun til et annet nabolag som skal få etablert tiltak for rusavhengige nær seg, hva ville du da fortalt dem?

7. Hvordan ville du beskrevet nærmiljøet ditt for en småbarnsfamilie som vurderer å etablere seg der hvor du bor ?

Fokus på holdninger og erfaringer:

8. Svar på følgende påstand med det som passer best for deg:

Det hadde vært bedre for nærmiljøet om MO- Senteret Nesttun hadde blitt plassert på et annet sted.

Helt enig
Delvis enig
Hverken enig eller uenig
Delvis uenig
Helt uenig

9. Svar på følgende påstand med det som passer best for deg:

MO- Senteret Nesttun har bidradd til at nærmiljøet har blitt et mer utrygt sted å bo.

Helt enig
Delvis enig
Hverken enig eller uenig
Delvis uenig
Helt uenig

10. Svar på følgende påstand med det som passer best for deg:

Det er bra for rusavhengige at MO- Senteret Nesttun eksisterer.

Helt enig
Delvis Enig
Hverken enig eller uenig
Delvis uenig
Helt uening

11. Svar på følgende påstand med det som passer best for deg:

Tilbud for rusavhengige bør ikke plasseres i områder hvor der bor og ferdes barn og ungdom.

Helt enig

Delvis enig

Hverken enig eller uenig

Delvis uenig

Helt uenig

12. Svar på følgende påstand med det som passer best for deg:

Jeg synes det er bra at MO- Senteret Nesttun eksisterer.

Helt enig

Delvis enig

Hverken enig eller uenig

Delvis uenig

Helt uenig

Avsluttende spørsmål:

13. Hvordan vil du oppsummere dine erfaringer med å være nabo med MO- Senteret Nesttun med KUN et ord ?

14. Har din erfaring med å være nabo samsvart med de tanker du hadde i forkant av at naboskapet oppstod?

Ja

Nei

Delvis

Hadde ingen bestemte tanker i forkant

Ønsker ikke oppgi

14 a. Kan du utdype svaret ditt ?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja eller Nei eller Delvis» er valgt i spørsmålet «14. Har din erfaring med å være nabo samsvart med de tanker du hadde i forkant av at naboskapet oppstod?»

15) Har du andre erfaringer knyttet til naboskapet med MO- Senteret Nesttun som du ønsker å dele?

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare !

Vedlegg nr 2. Vurdering fra SIKT (tidligere NSD):

NSD MELDESKJEMA FOR BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER Norsk Rasmus Litland

Meldeskjema / Undersøkelse om erfaringer ved å være nabo med MO- Senteret Nesttun / Vurdering

Vurdering

Skriv ut 20.04.2022

Referansenummer	Type	Dato
738421	Standard	20.04.2022

Prosjektittel
Undersøkelse om erfaringer ved å være nabo med MO- Senteret Nesttun

Behandlingsansvarlig institusjon
Høgskulen i Volda / Avdeling for samfunnsfag og historie

Prosjektansvarlig
Gro Anita Bårdseth

Student
Rasmus Litland

Prosjektperiode
09.05.2022 - 31.05.2022

Kategorier personopplysninger
Alminnelige

Rettslig grunnlag
Samtykke (art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene kan starte så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det rettslige grunnlaget gjelder til 31.05.2022.

[Meldeskjema](#)

Kommentar
OM VURDERINGEN

Personverntjenester har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

Personverntjenester har nå vurdert den planlagte behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at behandlingen er lovlig, hvis den gjennomføres slik den er beskrevet i meldeskjemaet med dialog og vedlegg.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), og dataportabilitet (art. 20).

Personverntjenester vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

Ved bruk av databehandler (spørreskjemaleverandør, skylagring eller videosamtale) må behandlingen oppfylle kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29. Bruk leverandører som din institusjon har avtale med.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fyll-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Personverntjenester vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Vedlegg nr 3. Flyer:

NABO MED MO-SENTERET NESTTUN?

Kan du tenke deg å delta i en undersøkelse om erfaringer ved å være nabo med MO-Senteret Nesttun?

Hvem kan delta? Naboer, næringsliv, frivillige, lag og organisasjoner og andre som opplever seg som nabo.

Hvorfor: Det er nå snart 8 år siden MO-Senteret Nesttun ble opprettet for å gi et tilbud til rusavhengige. Undersøkelsen ønsker å fange opp nærmiljøets erfaringer med dette naboskapet.

For mer info og for å delta bruk følgende nettadresse eller QR-kode:

<https://nettskjema.no/a/249991>

Undersøkelsen er åpen i perioden 9 – 31 mai 2022

Ansvarlig for undersøkelsen, Masterstudent ved høyskolen i Volda
og leder for MO-Senteret Nesttun; Rasmus Litland